

Externé hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje pre programové obdobie 2014 – 2020

realizované v rámci projektu

Technická pomoc OP ĽZ pre MPVSR SR 2019 – 2023

Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov prioritnej osi Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí

ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

Bratislava, november 2021

Objednávateľ:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Poskytovateľ:

Skupina dodávateľov v zložení: Octigon, a.s., Projektové služby, s.r.o., RADELA s.r.o.

Autori správy:

Jela Tvrdoňová
Marek Pihulič
Matej Smieško

Za obsah, zistenia a odporúčania tejto hodnotiacej správy je zodpovedný Poskytovateľ. Vyjadrenia a názory uvedené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

1 Obsah

Zoznam použitých skratiek	4
Zhrnutie	7
Executive Summary	9
2 Kontext hodnotenia	12
3 Metodika hodnotenia	15
4 Zistenia	16
4.1 Posúdenie príspevku implementácie pomoci poskytovanej v rámci PO2 k plneniu stanovených cieľov a dopadov PO2	16
HO1: Do akej miery prispieva implementácia pomoci poskytovanej v rámci PO k plneniu stanovených cieľov a dopadov PO?	16
4.2 Posúdenie existencie kauzálnej súvislosti medzi intervenciou a výsledným efektom	38
HO2: Do akej miery existuje kauzálna súvislosť medzi intervenciou a výsledným efektom?	38
5 Odporúčania	41
Strategické (pre programové obdobie 2021 – 2027)	41
6 Prílohy	44
6.1 Príloha 1 – Použité zdroje informácií	45
6.2 Príloha 2 – Prehľad NP a DOP, ich opatrení/aktivít a vyzvaní/výziev v PO2	46

Zoznam použitých skratiek

AOTP	aktívne opatrenia na trhu práce
COVID-19	infekčné ochorenie (z anglického Coronavirus disease 2019)
DB ÚPSVaR	export z databázy ÚPSVaR k 31. 12. 2020
DN	dlhodobo nezamestnaný
DN MUoZ	dlhodobo nezamestnaný mladý uchádzač o zamestnanie
DOP	dopytovo-orientovaný projekt
EK	Európska komisia
ESF	Európsky sociálny fond
ESF+	Európsky sociálny fond Plus
EÚ	Európska únia
EUR	Euro (mena)
FS	fokusová skupina
IA MPSVR SR	Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
IKT	informačno-komunikačné technológie
ILO	Medzinárodná organizácia práce
IT	informačné technológie
ITMS2014+	centrálny informačný systém
IZM	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
HO1	hodnotiaca otázka 1
HO2	hodnotiaca otázka 2
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	marginalizované rómske komunity
MUoZ	mladý uchádzač o zamestnanie
NEET	mladí ľudia, ktorí nie sú v zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave (z anglického „not in employment, education or training“) NP národný projekt
NP Vzdelávanie MUoZ	Národný projekt „Vzdelávanie mladých uchádzačov o zamestnanie“
NP Vzdelávanie MUoZ 2	Národný projekt „Vzdelávanie mladých uchádzačov o zamestnanie 2“
NP REŠTART pre MUoZ	Národný projekt „Reštart pre mladých uchádzačov o zamestnanie“
NP REŠTART pre MUoZ 2	Národný projekt „Reštart pre mladých uchádzačov o zamestnanie 2“
OP	operačný program
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje

PO	prioritná os
PO2	Prioritná os 2: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
PO3	Prioritná os 3: Zamestnanosť
PO8	Prioritná os 8: REACT-EU
REACT-EU	Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (z anglického Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe)
SR	Slovenská republika
SZČ	samostatná zárobková činnosť
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Úrad PSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
YEI	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí

Zoznam obrázkov

<i>Obrázok 1: Intervenčná logika PO2 a jej prepojenie na Stratégiu Európa 2020</i>	18
<i>Obrázok 2: Teória zmeny PO2</i>	20
<i>Obrázok 3: Implementácia nástrojov PO2 v rokoch 2015 – 2020</i>	22
<i>Obrázok 4: Vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi PO2 v podpore zamestnanosti podporených MUoZ27</i>	
<i>Obrázok 5: Príspevok jednotlivých nástrojov k výsledkom PO2 a následne ku krátkodobým a dlhodobým dopadom</i>	29
<i>Obrázok 6: Vývoj v zamestnanosti a nezamestnanosti sledovanej vekovej kategórie v kontexte v rokoch 2015 - 2020</i>	35
<i>Obrázok 7: Situácia v evidencii MUoZ celkom v rokoch 2015 – 2020 v tis. osôb</i>	37
<i>Obrázok 8: Situácia v evidencii UoZ v rokoch 2015 – 2020 v tis. osôb</i>	37
<i>Obrázok 9: Návrh nástrojov pre budúcu iniciatívu</i>	42

Zoznam tabuliek

<i>Tabuľka 1: Jedineční účastníci PO2 v danom roku</i>	23
<i>Tabuľka 2: Priemerné ročné náklady na účastníka v EUR</i>	23
<i>Tabuľka 3: Celkové ročné náklady PO2 v EUR</i>	23
<i>Tabuľka 4: Vývoj v zamestnanosti a nezamestnanosti sledovanej vekovej kategórie v kontexte v rokoch 2015 - 2020</i>	33
<i>Tabuľka 5: Situácia v počte nezamestnaných a v evidencii MUoZ pre vekovú skupinu 15 – 29 v rokoch 2015 – 2020 (v tis. osôb)</i>	36
<i>Tabuľka 6: Situácia v počte nezamestnaných a v evidencii UoZ celkom v rokoch 2015 – 2020 (v tis. osôb)</i>	36
<i>Tabuľka 7: Návrh a použitie nástrojov k naplneniu cieľov Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí</i>	42

Zhrnutie

Kontext

PO2 OP ĽZ je zameraná na zavedenie Záruky pre mladých ľudí, ktorí patria do skupiny NEET, na zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí na trhu práce s využitím inovatívnych nástrojov ako školenie, zapracovanie a mentoring, v rámci tematického cieľa Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily. PO2 bola plánovaná ako príspevok k jednému z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75 % podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov. SR si stanovila konkrétny cieľ, a to *dosiahnuť 72 % mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020.*

Metodika hodnotenia

Hlavným zámerom tohto hodnotenia bolo posúdiť mieru naplnenia stanovených cieľov na úrovni dopadu PO2 a identifikovať kauzálne súvislosti medzi realizovanými intervenciami a výsledným účinkom na cieľ PO2 a globálny cieľ OP ĽZ.

Hodnotenie prebiehalo v štyroch fázach. V prvej fáze bola sa uskutočnila analýza dokumentov a dostupných údajov/databáz a bolo zorganizované úvodné stretnutie. V rámci druhej fázy prebehlo kvantitatívne a kvalitatívne hodnotenie. Kvantitatívna analýza bola realizovaná z údajov DB ÚPSVaR v stave k 31. 12. 2020. Prostredníctvom kvantitatívneho prístupu boli vyčíslené príspevky jednotlivých NP a DOP k identifikovaným krátkodobým a dlhodobým dopadom PO2. Kvalitatívny prístup sa zameril na zber kvalitatívnych informácií pomocou prieskumu už zrealizovaných hodnotení a FS so zástupcami odborných sekcií MPSVR SR, IA MPSVR SR, ÚPSVaR. V rámci tretej fázy hodnotenia bola zrealizovaná analýza a syntéza údajov a informácií, formulácia úsudkov na základe zozbieraných informačných zdrojov. V štvrtej fáze boli zodpovedané hodnotiace otázky a formulované závery a odporúčania.

Hlavné zistenia

Z hodnotenia vyplynulo, že k lepšiemu prístupu MUoZ na trh práce (krátkodobý dopad) formou podpory udržania a vytvárania pracovných miest najvýznamnejšie prispeli tieto NP:

- NP Úspešne na trhu práce,
- NP Praxou k zamestnaniu, a
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie.

Významným prvkom všetkých týchto nástrojov bol poskytnutý mentoring v zapracovávaní zamestnaných MUoZ.

Lepší prístup MUoZ na trh práce bol tiež podporovaný nástrojmi, ktoré pomohli zvýšiť aktivitu MUoZ a získať nové zručnosti, a to:

- všetky opatrenia NP Vzdelávanie MUoZ, a
- opatrenie 1 v NP Reštart¹.

Cieľ zamestnať sa aj v menej platených zamestnaniach podporilo MUoZ NP Reštart – opatrenie 2.

Medzi implementovanými nástrojmi bola identifikovaná vzájomná konkurencia. NP Praxou k zamestnaniu konkuroval NP Úspešne na trhu práce, ktorý mal ľahšie plnenie, čím limitoval jeho potenciál. Oba uvedené NP – Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu, predstavovali

¹ Legenda vysvetľujúca opatrenia a aktivity jednotlivých NP je uvedená v prílohe 2

inovatívne nástroje v oblasti umiestňovania MUoZ na trhu práce a vytvárania pracovných miest. Podobne sa za inovatívne považujú aj NP Vzdelávanie MUoZ alebo NP Reštart - opatrenie 1 v prvom vyzvaní, ktoré umožňovali individuálny prístup k MUoZ.

Dlhodobý dopad – zvýšená miera zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov, sa hodnotila ako zmena po viacročnej intervencii. V tomto čase došlo k viacerým spoločenským zmenám, ktoré ovplyvnili aj účinnosť intervencie vo vzťahu k tomuto dlhodobému dopadu. Išlo hlavne o zmeny v demografii mladých ľudí v sledovanej vekovej kategórii 15 – 29 rokov a tiež zmeny na trhu práce, a taktiež v poslednom sledovanom roku 2020 istou mierou ovplyvnila situáciu pandémie COVID-19.

Demografické zmeny ovplyvnili aj situáciu v pracovných silách v tejto vekovej kategórii a ich pokles až o 1/5 v priebehu rokov 2015 – 2020. Demografická zmena zmiernila nárast v počte zamestnaných a miere zamestnanosti v tejto vekovej kategórii. Zlepšujúca sa situácia na trhu práce, ako aj intervencia PO2 OP ĽZ, však radikálne zlepšila situáciu v počte nezamestnaných, kde sa zaznamenal výrazný pokles o 42,7 %, a tiež v poklese miery nezamestnanosti o 5,2 percentuálneho bodu zo 17,6 % na 12,4 % (pozri informácie uvedené v tabuľke 4 a 5).

Údaje o mladých nezamestnaných, MUoZ, podporených MUoZ a MUoZ, ktorí ostali mimo evidencie po 12 až 24 mesiacoch po skončení podpory, znamenajú, že **intervencia v rámci PO2 prispela k zníženiu nezamestnanosti a k zvýšeniu miery zamestnanosti v čase, keď v kontexte prebiehal demografický pokles**. Efekt intervencií mohol byť ešte výraznejší, keby sa ich nástup začal rýchlejšie po začiatku implementácie, bol by lepšie skombinovaný a vylúčila by sa konkurencia medzi kľúčovými nástrojmi pre podporu zamestnanosti.

V rámci hodnotenia bola identifikovaná kauzalita medzi použitou intervenciou (hlavne NP) v rámci Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí PO2 OP ĽZ a dosiahnutými výsledkami, krátkodobým a dlhodobým dopadom. Miera kauzality a ich účinnosť v porovnaní jednotlivých nástrojov a ich kombinácii je však rôzna. Najlepšie na tvorbu efektov v rámci zamestnanosti, zamestnateľnosti a následne lepšieho umiestňovania mladých na trhu práce a znižovania nezamestnanosti mladých pôsobili nástroje ako NP Úspešne na trhu práce – aktivita 1, NP Praxou k zamestnaniu – opatrenie 2, NP Reštart – opatrenie 2 a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 1, ktoré sa uplatnili aj v podpore znevýhodnených skupín medzi MUoZ pri ich umiestňovaní na trh práce. Nižšia kauzalita sa v tomto smere prejavila v prípade nástrojov ako NP Šanca pre mladých, NP Úspešne na trhu práce – aktivita 2, NP Vzdelávanie MUoZ, NP Reštart – opatrenie 1.

Nástroje mohli ešte zvýšiť svoje pôsobenie a vytvoriť lepšie výsledky a viac prispieť k dopadom, ak by boli zaradené vhodnejšie v súlade s dynamikou vývoja na trhu práce, mali by rýchlejší nástup a boli by medzi sebou lepšie koordinované, aby si navzájom nekonkurovali.

Hlavné odporúčania

Všetky použité nástroje, ktoré sa využili v programovom období 2014 – 2020, majú svoj význam, hoci ich účinnosť pri dosahovaní výsledkov bola rôzna. Do budúca majú tieto nástroje svoje opodstatnenie a predikujú určité typy nástrojov v podpore aktivity NEET, zamestnateľnosti a zamestnanosti MUoZ. Zohľadnenie aktuálnej situácie na trhu práce a skladby nezamestnaných/MUoZ, ako aj predpoklady vývoja v týchto oblastiach do budúca, umožnia ich individuálne použitie alebo použitie v kombinácii v zdôvodnenom časovom slede s ohľadom na dosahovanie očakávaných výsledkov a cieľov.

Executive Summary

Context

Priority Axis 2 of the OP HR is focused on the introduction of the Youth Guarantee belonging to the NEET group in order to increase employment, employability and participation of young people in the labour market by means of innovative instruments such as training, on-the-job training and mentoring, within the thematic objective of Promoting sustainable and quality employment and labour mobility. PA2 was planned as a contribution to one of the thematic objectives of the Europe 2020 strategy, to achieve a 75 % share of the employed population aged 20–64 years. The Slovak Republic has set a specific objective to achieve 72 % *employment rate* for the population aged 20–64 years by 2020.

Evaluation Methodology

The main purpose of this evaluation was to assess the degree of fulfilment of the set objectives at the level of impact of PA2, and to identify the causal links between the interventions carried out and the resulting effect on the objective of PA2 and the global objective of OP HR.

The evaluation took place in four phases. An analysis of the documents and available data/databases was carried out and a kick-off meeting was organised in the first phase. Quantitative and qualitative evaluation was conducted in the second phase. The quantitative analysis was carried out using the data of Central Office for Labour, Social Affairs and Family Database as of 31 December 2020. Using quantitative approach, the contributions of the individual NPs and DOPs to the identified short- and long-term impacts of PA2 were calculated. The qualitative approach focused on the collection of qualitative information by means of the evaluations already carried out, and Financial Administration together with representatives of the specialised sections of Ministry of Labour, Family and Social Affairs of the Slovak Republic, Implementing Agency of Ministry of Labour, Family and Social Affairs of the Slovak Republic, Central Office of Labour, Family and Social Affairs. The third phase of the evaluation involved analysis and synthesis of data and information, and formulation of conclusions based on the information sources collected. In the fourth phase, the evaluation questions were answered, and conclusions and recommendations were formulated.

Key Findings

The evaluation showed that the following NPs contributed most significantly to better access of young jobseekers to the labour market (short-term impact) by supporting the job preservation and job creation:

- NP Successfully into the Labour Market,
- NP Practice to employment, and
- NP Graduate employment practice starts employment.

A significant element of all these instruments was the mentoring provided within on-the-job training of the employed young jobseekers.

Better access of young jobseekers to the labour market was also supported by instruments that helped to increase the activity of young jobseekers and to acquire new skills, namely:

- all measures of the NP Education of Young Jobseekers, and

- Measure 1 in NP Restart².

Employment of young jobseekers in lower-paid jobs was also supported by NP Restart - Measure 2.

There was competition identified between the implemented instruments. The NP Practice to Employment competed with the NP Successfully into the Labour Market, which was easier to implement, thus limiting the former's potential. Both NPs – Successfully into the Labour Market and Practice to Employment, were innovative instruments in the field of placement of young jobseekers on the labour market and job creation. Similarly, the NP Education of Young Jobseekers or NP Restart – Measure 1 in the first call, which allowed for an individual approach to young jobseekers, are also considered innovative.

Long-term impact – the increased employment rate of young people up to the age of 29 was evaluated as a change after a multi-year intervention. During this period, a number of societal changes have occurred that have also affected the effectiveness of the intervention in relation to this long-term impact. These were mainly changes in the demographics of young people in the monitored 15–29 age group, as well as changes in the labour market, and also in the last year under review, 2020, the situation was influenced by the COVID-19 pandemic to some extent.

The demographic changes have also affected the labour force situation in this age group, with a decline of up to 1/5 over the period 2015–2020. Demographic changes have slowed the increase in the number of employed and the employment rate in this age group. However, the improving situation on the labour market, as well as the intervention of PA2 OP HR, has radically improved the situation in the number of unemployed, where a significant decrease of 42.7 % has been recorded, and also in the decrease of the unemployment rate by 5.2 percentage points from 17.6 % to 12.4 % (see the information listed in Tables 4 and 5).

The data on the young unemployed, young jobseekers, supported young jobseekers and young jobseekers who stayed unregistered 12 to 24 months after the end of support imply that **the intervention under PA2 contributed to reducing unemployment and increasing the employment rate at a time when the context was undergoing a demographic decline**. The effect of interventions could have been even more significant if their implementation had started more quickly after the onset, if it had been better incorporated, and if competition between key employment support instruments had been eliminated.

The evaluation identified a causality between the intervention used (mainly NP) in the framework of the Youth Employment Initiative PA2 OP HR and the achieved results, short-term and long-term impact. However, the degree of causality and their effectiveness in comparing different instruments and combinations of instruments varies. Instruments such as NP Successfully into the Labour Market – Activity 1, NP Practice to Employment – Measure 2, NP Restart – Measure 2 and NP Graduate Employment Practice Starts Employment – Activity 1, which were also applied in supporting disadvantaged groups among young jobseekers in their placement on the labour market, had the best impact on the creation of effects within employment, employability and consequently better placement of youth on the labour market and reduction of youth unemployment. Lower causality in this respect resulted in the case of instruments such as NP A Chance for the Youth, NP Successfully into the Labour Market – Activity 2, NP Education of Young Jobseekers, NP Restart – Measure 1.

The instruments could have further increased their effect and generated better results and contributed more to the impact if they had been more appropriately aligned with labour market

² A legend explaining the measures and activities of each NP is provided in Appendix 2

dynamics, had a faster onset and been better coordinated with each other. That would prevent competition between them.

Key recommendations

All of the instruments used in the 2014–2020 programming period are relevant, although their effectiveness in achieving results has varied. For the future, these instruments have their justification and predict certain types of instruments in supporting NEET activity, employability and employment of young jobseekers. Considering the current situation on the labour market and the composition of the unemployed/young jobseekers, as well as the assumptions for future developments in these fields, will allow their individual or combined use in a justified time sequence with a view to achieving the expected results and objectives.

2 Kontext hodnotenia

Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO2 nadväzuje na Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP ĽZ, ktoré bolo zrealizované v období od marca do júla 2021³.

Cieľom hodnotenia plnenia stanovených cieľov a dopadov PO2 v rámci OP ĽZ je posúdenie miery príspevku realizovaných projektov k naplneniu stanovených cieľov na úrovni dopadu PO2 a identifikácia kauzálnych súvislostí medzi realizovanými intervenciami a výsledným efektom na cieľ PO2 a globálny cieľ OP ĽZ, ktorým je **„Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce na zlepšenie ich sociálnej situácie“**.

PO2 je zameraná na zavedenie Záruky pre mladých ľudí, ktorí patria do skupiny NEET, na zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí na trhu práce s využitím inovatívnych nástrojov, ako školenie, zapracovanie, mentoring, v rámci tematického cieľa Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily. Podpora v rámci PO2 smeruje k mladým ľuďom, ktorí patria k NEET do 29 rokov a je zameraná na kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy, stáže v lehote 4 mesiacov po strate zamestnania, alebo po ukončení formálneho vzdelania. PO2 pozostáva z jednej investičnej priority a jedného špecifického cieľa.

Základom stratégie OP ĽZ je dodržanie logiky intervenčného rámca, ktorá smeruje od prostriedkov ku globálnemu cieľu OP. S využitím dostupných prostriedkov sa realizovali aktivity, prostredníctvom ktorých boli dosahované výsledky, a tie prispeli k dosiahnutiu špecifických cieľov, prostredníctvom ktorých prispela daná intervencia k dosiahnutiu globálneho cieľa. Intervenčný rámec bol nastavený tak, aby sa dali identifikovať logické či kauzálne prepojenia na jednotlivých úrovniach, t. j. od globálneho cieľa, cez špecifický cieľ, očakávané výsledky a stanovené cieľové hodnoty ukazovateľov výstupu a výsledku.

PO2 bola plánovaná ako príspevok k jednému z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75 % podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov. SR si stanovila konkrétny cieľ, a to **dosiahnuť 72 % mieru zamestnanosti** obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov do roku 2020.

Politiky EÚ V podpore zamestnávania mladých ľudí a ich uplatnenie v SR

EÚ reflektovala situáciu v oblasti podpory zamestnanosti mladých a v roku 2013 začala realizovať **Iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI)**, ktorá je jedným z hlavných finančných zdrojov EÚ na podporu vykonávania systémov **Záruk pre mladých ľudí do roku 2023**. Cieľom iniciatívy je poskytovať podporu mladým ľuďom žijúcim v regiónoch, kde bola nezamestnanosť mladých ľudí vyššia ako 25 %.

YEI podporuje výlučne mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave (NEET), vrátane DN alebo osôb, ktoré nie sú zaregistrované ako UoZ. Zaisťuje, že mladí ľudia z problematických regiónov môžu dostať cielenú podporu. YEI má za úlohu podporiť:

- učňovskú prípravu,
- stáže,
- pracovné umiestnenia,
- ďalšie vzdelávanie vedúce k získaniu kvalifikácie.

³ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaca-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po2.pdf>

YEI podporuje implementáciu **Záruky pre mladých ľudí**. V rámci Záruky pre mladých ľudí je členským štátom odporúčané zaviesť opatrenia na zabezpečenie toho, aby mladí ľudia pôvodne do 25 (neskôr sa zmenilo na 29) rokov, ktorí stratia prácu, alebo si nenájdu prácu po skončení školy, dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže **do 4 mesiacov od ukončenia formálneho vzdelávania alebo straty zamestnania**.

YEI je doplnkom k iným aktivitám podniknutým na vnútroštátnej úrovni, ktoré sú podporované najmä z ESF, a ktorých cieľom je vykonávanie systémov záruk pre mladých ľudí. ESF môže siahť nad rámec priamej podpory jednotlivcov a pomáhať pri reforme zamestnania, vzdelávania, odbornej prípravy a sociálnych systémov a služieb.

Programové obdobie 2014 – 2020

Počiatočný rozpočet YEI bol v období 2014 – 2020 v sume 6,4 miliardy EUR. Vzhľadom na pretrvávajúcu vysokú mieru nezamestnanosti mladých ľudí však EÚ zvýšila tento rozpočet v rokoch 2017, 2019 a 2020 o ďalšie zdroje vo výške 2,5 miliardy EUR, t. j. celkovo bolo alokovaných **8,9 miliárd EUR**.

Polovica rozpočtu pochádza z vyhradenej rozpočtovej položky YEI, ktorú dopĺňa zodpovedajúca suma z ESF. Členské štáty ďalej dopĺňajú zdroje ESF vnútroštátnym spolufinancovaním. YEI sa implementuje v súlade s pravidlami ESF. S cieľom rýchlejšie mobilizovať akcie YEI v praxi uvoľnila EÚ členským štátom značné financovanie vo forme predbežného financovania, ktoré sa v roku 2015 výnimočne zvýšilo na 30 % osobitného rozpočtového riadku YEI.

Základná infraštruktúra Záruky pre mladých ľudí na vnútroštátnej úrovni bola popísaná v Národnom pláne implementácie Záruky pre mladých ľudí pripraveného v roku 2014. Plán určuje opatrenia, ktoré je potrebné prijať na vykonávanie Záruky pre mladých ľudí, načrtáva harmonogram reforiem, nástrojov a opatrení v oblasti zamestnanosti mladých ľudí, úlohy verejných orgánov a iných organizácií a spôsob financovania týchto aktivít. Na plnenie plánu dohliada koordinátor Záruky pre mladých ľudí, ktorý koná aj ako kontaktná osoba vo vzťahu k EÚ. Tento plán, jeho aktualizácie, ako aj správy o jeho plnení, sú zverejnené na webe MPSVR SR.

V SR sa Záruka pre mladých realizuje prostredníctvom OP ĽZ, menovite PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí s cieľom: „Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí, ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce“ s celkovou sumou oprávnených výdavkov 228 275 422,00 EUR⁴. V rámci OP ĽZ bolo sedem NP realizovaných prostredníctvom ÚPSVaR a tri výzvy na DOP, realizované prostredníctvom rôznych žiadateľov pôsobiach v podpore zamestnanosti.

Programové obdobie 2021 – 2027

YEI 2014 – 2020 dosiahla svoje ciele aj v zlepšujúcom sa makroekonomickom kontexte a preukázala, že Záruka pre mladých mala veľký transformačný účinok. Viac ako 24 miliónom mladých ľudí v EÚ, ktorí boli kedysi zaregistrovaní v systémoch Záruky pre mladých, bolo ponúknuté zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovská príprava a stáže.

Tieto pozitívne skutočnosti sa plne využili v príprave nového programového obdobia. Navyše, kríza vyvolaná pandemiou COVID-19 naďalej nepriaznivo ovplyvňuje mladých ľudí, čo bolo ďalším dôvodom pre posilnenie a rozšírenie známych nástrojov. Výsledkom diskusie je **Posilnená záruka pre mladých ľudí**, ktorá zintenzívňuje komplexnú podporu zamestnanosti, ktorá je k dispozícii mladým ľuďom v celej EÚ, a teraz sa zameriava na širšiu cieľovú skupinu od 15 do 30 rokov.

⁴ V súvislosti s presunom prostriedkov do PO3 na opatrenia zmierňujúce dopad COVID-19 bola v roku 2020 celková alokácia PO2 znížená na sumu 187 471 320,00 EUR.

V rámci zjednodušenia politík sa YEI integrovala v období 2021 – 2027 do Európskeho sociálneho fondu Plus (ESF+), pričom sa zachovalo pôvodné zameranie iniciatívy podporiť zamestnanosť prostredníctvom vyššie uvedenej Posilnenej záruky pre mladých⁵. Európsky sociálny fond Plus (ESF+) s rozpočtom 88 miliárd EUR bude kľúčovým finančným zdrojom EÚ na podporu vykonávania Záruky pre mladých ľudí v rozpočte EÚ na roky 2021 – 2027. SR bude musieť investovať primerané množstvo svojich zdrojov z ESF+ do cielených opatrení a štrukturálnych reforiem na podporu zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy mladých ľudí. Okrem toho SR vyplynie povinnosť vyčleniť najmenej 12,5 % svojich zdrojov ESF+ mládeži vo veku od 15 do 30 rokov, ktorí nie sú v situácii NEET, keďže je podiel tejto časti mladých nezamestnaných nad priemerom EÚ v rokoch 2017 – 2019.

Ďalších 47,5 miliárd EUR bude k dispozícii v rámci iniciatívy Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU) na roky 2021 – 2023. Členské štáty môžu v súlade s cieľmi obnovy zvýšiť svoje zdroje z ESF a YEI na pomoc mladým ľuďom postihnutým krízou vyvolanou pandémiou COVID-19.

⁵ Council Recommendation of 30 October 2020 on A Bridge to Jobs – Reinforcing the Youth Guarantee and replacing the Council Recommendation of 22 April 2013 on establishing a Youth Guarantee 2020/C 372/01, [EUR-Lex - 32020H1104\(01\) - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

3 Metodika hodnotenia

Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO2 je realizované na základe objednávky č. 11 v období júl – november 2021. Je súčasťou Rámцovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a.s., Projektové služby, s.r.o. a RADELA s.r.o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia operačného programu Ľudské zdroje pre programové obdobie 2014 – 2020.

Hlavným zámerom hodnotenia bolo posúdiť mieru naplnenia stanovených cieľov na úrovni dopadu PO2 a identifikovať kauzálne súvislosti medzi realizovanými intervenciami a výsledným účinkom na cieľ PO2 a globálny cieľ OP ĽZ.

Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO2 bolo realizované v 4 fázach.

Prvá fáza hodnotenia pozostávala z prípravy a štruktúrovania hodnotenia. Hodnotitelia v rámci nej realizovali analýzu dokumentov a dostupných údajov/databáz a bolo zorganizované úvodné stretnutie. V rámci úvodného stretnutia hodnotitelia identifikovali duplicitu v dvoch pôvodných hodnotiacich otázkach, a to „Do akej miery mala intervencia účinok na PO?“ a „Existuje kauzálna súvislosť medzi intervenciou a výsledným efektom?“. Obe sa týkali účinkov/efektov a kauzality medzi intervenciami. Z toho dôvodu boli obe otázky integrované do jednej otázky: „Do akej miery existuje kauzálna súvislosť medzi intervenciou a výsledným efektom?“, ktorá bola následne zodpovedaná v realizovanom hodnotení.

Druhá fáza hodnotenia „pozorovanie“ bola realizovaná pomocou kvantitatívneho a kvalitatívneho prístupu. Kvantitatívny prístup sa opieral najmä o údaje z DB ÚPSVaR a údaje z ITMS2014+ v stave k 31. 12. 2020. V rámci kvantitatívneho prístupu bolo možné duplicitu v údajoch ošetriť len v prípade údajov z DB ÚPSVaR cez anonymnú identifikáciu MUoZ. Prostredníctvom kvantitatívneho prístupu boli vyčíslené príspevky jednotlivých NP a DOP k identifikovaným krátkodobým a dlhodobým dopadom PO2. Kvalitatívny prístup sa zameril na zber kvalitatívnych informácií prostredníctvom *desk research* a FS so zástupcami odborných sekcií MPSVR SR, IA MPSVR SR a ÚPSVaR.

V tretej fáze bola zrealizovaná analýza a syntéza údajov a informácií, ako aj formulácia úsudkov na základe zozbieraných informačných zdrojov. Základnými vstupmi do analýzy bola existujúca dokumentácia, údaje z ÚPSVaR a výsledky z realizovanej FS.

V štvrtej fáze hodnotenia boli pripravené odpovede na hodnotiace otázky a formulované závery a odporúčania.

4 Zistenia

Zistenia sú v tejto kapitole členené podľa dvoch zadaných otázok, pričom každá otázka predstavuje samostatnú podkapitolu.

4.1 Posúdenie príspevku implementácie pomoci poskytovanej v rámci PO2 k plneniu stanovených cieľov a dopadov PO2

HO1: Do akej miery prispieva implementácia pomoci poskytovanej v rámci PO k plneniu stanovených cieľov a dopadov PO?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

Implementácia pomoci v rámci PO2 prispela najviac k dosahovaniu špecifického cieľa a očakávaných výsledkov v období rokov 2017 – 2019. Najúčinnějšími nástrojmi (celkový a čistý účinok) boli NP Úspešne na trhu práce – aktivita 1, NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 1, NP Praxou k zamestnaniu a NP Reštart – opatrenie 2. Z očakávaných výsledkov **prispelo najviac nástrojov k zamestnanosti mladých ľudí**, okrem vyššie uvedených v menšej miere aj NP Vzdelávanie MUoZ, NP Reštart - opatrenie 1, NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 2 a NP Šanca pre mladých.

NP Úspešne na trhu práce – aktivita 1, NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 1, NP Praxou k zamestnaniu a NP Vzdelávanie MUoZ prispeli **do istej miery aj k zamestnatelnosti** mladých ľudí. **Nástroje prispeli menej k zníženiu neaktivity mladých NEET**, avšak NP Absolventská prax štartuje zamestnanie, ktorý sa začal implementovať zavčasu, vykazoval v tejto oblasti vysoký účinok.

Z krátkodobých dopadov prispeli k **lepšiemu prístupu mladých nezamestnaných na trh práce** hlavne formou podpory udržania a vytvárania pracovných miest NP Úspešne na trhu práce, NP Praxou k zamestnaniu a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie. Významným prvkom všetkých týchto nástrojov bolo poskytnutie mentoringu v zapracovávaní zamestnaných MUoZ. Lepší prístup bol tiež podporovaný nástrojmi, ktoré pomohli zvýšiť aktivitu MUoZ a získať nové zručnosti ako všetky opatrenia NP Vzdelávanie MUoZ a NP Reštart – opatrenie 1. NP Reštart – opatrenie 2 zase podporil mladých MUoZ v cieľi zamestnať sa aj v menej platených zamestnaniach.

PO2 OP LZ **pomohla vytvoriť aj nové pracovné miesta**, hlavne prostredníctvom NP Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu. NP Praxou k zamestnaniu však konkuroval NP Úspešne na trhu práce, ktorý mal ľahšie plnenie, čím limitoval jeho potenciál. Oba vyššie uvedené NP – Úspešne na trhu práce a Praxou k zamestnaniu, **predstavovali inovatívne nástroje** v oblasti umiestňovania MUoZ na trhu práce a vytvárania pracovných miest. Podobne sa za inovatívne považujú aj nástroje, ktoré umožňovali individuálny prístup k nezamestnanému, akými boli NP Vzdelávanie MUoZ alebo NP Reštart – opatrenie 1 v prvom vyzvaní.

Dlhodobý dopad – zvýšená miera zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov - sa hodnotila ako zmena po viacročnej intervencii. V tomto čase došlo k viacerým spoločenským zmenám, ktoré ovplyvnili aj účinnosť intervencie vo vzťahu k tomuto dlhodobému dopadu. Išlo hlavne o zmeny v demografii mladých ľudí v sledovanej vekovej kategórii 15 – 29 rokov a tiež zmeny na trhu práce, a v poslednom sledovanom roku 2020 mierne ovplyvnila situáciu aj pandémia COVID-19.

Demografické zmeny ovplyvnili aj situáciu v pracovných silách v tejto vekovej kategórii a ich pokles až o 1/5 v priebehu rokov 2015 – 2020. To malo za následok len mierny nárast v počte zamestnaných a tiež nízky nárast miery zamestnanosti v tejto vekovej kategórii. **Zlepšujúca sa situácia na trhu práce**, ako aj intervencia PO2 OP ĽZ však radikálne zlepšila situáciu v počte nezamestnaných, kde sa zaznamenal výrazný pokles o 42,7 % a tiež pokles miery nezamestnanosti o 5,2 % percentuálneho bodu z 17,6 % na 12,4 %.

Údaje o nezamestnaných, MUoZ, podporených MUoZ a MUoZ, ktorí ostali mimo evidencie po 12 až 24 mesiacoch po skončení podpory, dokumentujú, že **intervencia v rámci PO2 prispela k zníženiu nezamestnanosti a k zvýšeniu miery zamestnanosti v čase, keď v kontexte prebiehal demografický pokles**. Efekt intervencií mohol byť ešte výraznejší, keby sa ich nástup začal rýchlejšie po začiatku implementácie, bol by lepšie skombinovaný a vylúčila by sa konkurencia medzi kľúčovými nástrojmi pre podporu zamestnanosti.

Intervenčná logika PO2 a teória zmeny

Investičnou prioritou PO2 OP ĽZ je:

Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z MRK, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí.

V rámci investičnej priority sa očakáva dosiahnutie špecifického cieľa 2.1: Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí, ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce.

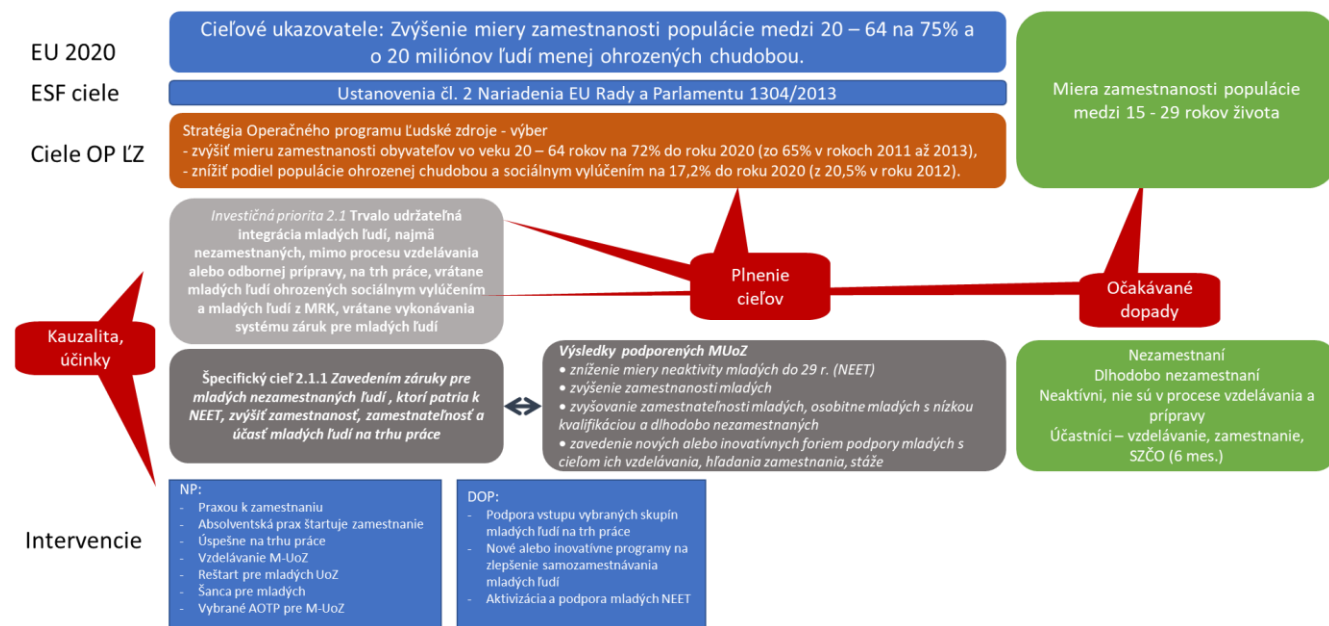
Obrázok 1 znázorňuje postavenie PO2, jej investičnej priority a špecifického cieľa v rámci intervenčnej logiky OP ĽZ a tiež Stratégie Európa 2020 a jej cieľových ukazovateľov prepojených na oblasť sociálnej politiky EÚ.

V rámci tejto intervenčnej logiky sa očakáva, že naplnenie špecifického cieľa PO2 prostredníctvom rôznych nástrojov (NP a DOP) prispeje k stratégii OP ĽZ **a jej dopadom**, menovite ku:

- zvýšeniu miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72 % do roku 2020 (zo 65 % v rokoch 2011 až 2013),

a to tak, že sa prostredníctvom uplatňovania uvedených nástrojov dosiahnu **očakávané výsledky** v podobe zvýšenia aktivity NEET (od 15 do 29 rokov) na trhu práce, zlepšenia ich schopnosti sa zamestnať (vrátane znevýhodnených MUoZ, teda tých s nízkou kvalifikáciou a DN) a napokon získania pracovného miesta.

Obrázok 1: Intervenčná logika PO2 a jej prepojenie na Stratégiu Európa 2020

Zdroj: OP LŽ

Uvedené vyššie definované dopady znázornené v Obrázku 1 reflektujú aj cieľový ukazovateľ Stratégie Európa 2020:

- Zvýšenie miery zamestnanosti populácie vo veku medzi 20 – 64 rokov na 75 %.

Záverečná hodnotiacia správa Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP LŽ sumarizuje výsledky dosiahnuté prostredníctvom realizovaných NP a DOP a posudzuje ich príspevok pre naplnenie špecifického cieľa 2.1.⁶

Hypotézou v rámci tejto časti hodnotenia PO2 prepojenou na vyššie uvedenú hodnotiacu otázku je, že očakávané výsledky vo vzťahu k podpore MUoZ, tak ako sú definované v intervenčnej logike PO2, následne vytvoria krátkodobé dopady vo forme lepšieho prístupu mladých nezamestnaných na trh práce, pracovných miest pre MUoZ s nízkou kvalifikáciou a DN MUoZ, a dostupného vzdelávania pre budovanie potrebných zručností a kompetencií MUoZ, a následne prispievajú k **očakávanému krátkodobému a napokon aj dlhodobému dopadu** definovaného pomocou vyššie uvedeného cieľového ukazovateľa Stratégie OP LŽ a Stratégie Európa 2020 a k naplneniu vyšších cieľov OP LŽ definovaných v intervenčnej logike na Obrázku 1., a to „vyššia miera zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov“.

Očakávané výsledky, krátkodobý i dlhodobý dopad a naplnenie cieľov je možné posúdiť vopred pomocou **logickej trajektórie teórie zmeny**. Podľa tejto teórie sa dá očakávať vytvorenie očakávaných výsledkov, dopadov a naplnenie cieľov za nasledovných predpokladov:

- Predpoklady efektívneho riadenia OP LŽ a jeho PO2:

⁶ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaca-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po2.pdf>

- reaguje pružne na vývoj na trhu práce a v spoločnosti prostredníctvom obsahovej náplne svojich nástrojov – NP a DOP, t. j. správnej orientácie týchto nástrojov z pohľadu cieľových skupín a ich potrieb pri hľadaní si zamestnania;
 - správne koordinuje použitie jednotlivých nástrojov v čase s ohľadom na ich obsah tak, aby pôsobili v podpore cieľových skupín PO2 vo vzájomnej synergii a navzájom si nekonkurovali.
- Externé predpoklady pre efektívnu implementáciu OP LZ:
- stabilné legislatívne prostredie umožňujúce a podporujúce intervencie v rámci PO2;
 - funkčná sieť ÚPSVaR pre implementáciu NP, vrátane intenzívnej komunikácie a informovanosti smerom k cieľovým skupinám PO2;
 - preukazný záujem oprávnených uchádzačov o DOP a ich efektívna implementácia pre cieľové skupiny PO2;
 - preukazný záujem NEET o nástroje PO2;
 - zapojenie a aktivita DN MUoZ v rámci použitých nástrojov – NP aj príslušných DOP.

Pre realizáciu jednotlivých nástrojov boli v rámci OP LZ a jeho PO2 alokované nasledovné vstupy:

○ Celková alokácia pre PO2:	187 471 320,00 EUR
○ Celkové kontrahovanie k 31. 12. 2020:	268 365 395,00 EUR
○ Celkové čerpanie k 31. 12. 2020:	146 364 961,00 EUR

Výstupom boli počty účastníkov podporených v jednotlivých NP a DOP (Obrázok 3).

Výstupy NP a DOP spoločne vygenerovali nasledovné výsledky:

- zníženie miery neaktivity mladých do 29 rokov (NEET);
- zvýšenie zamestnanosti mladých;
- zvyšovanie zamestnateľnosti mladých, osobitne mladých s nízkou kvalifikáciou a dlhodobo nezamestnaných;
- zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania a stáže.

Na základe dosiahnutých výsledkov je možné očakávať nasledovné dopady:

Krátkodobé:

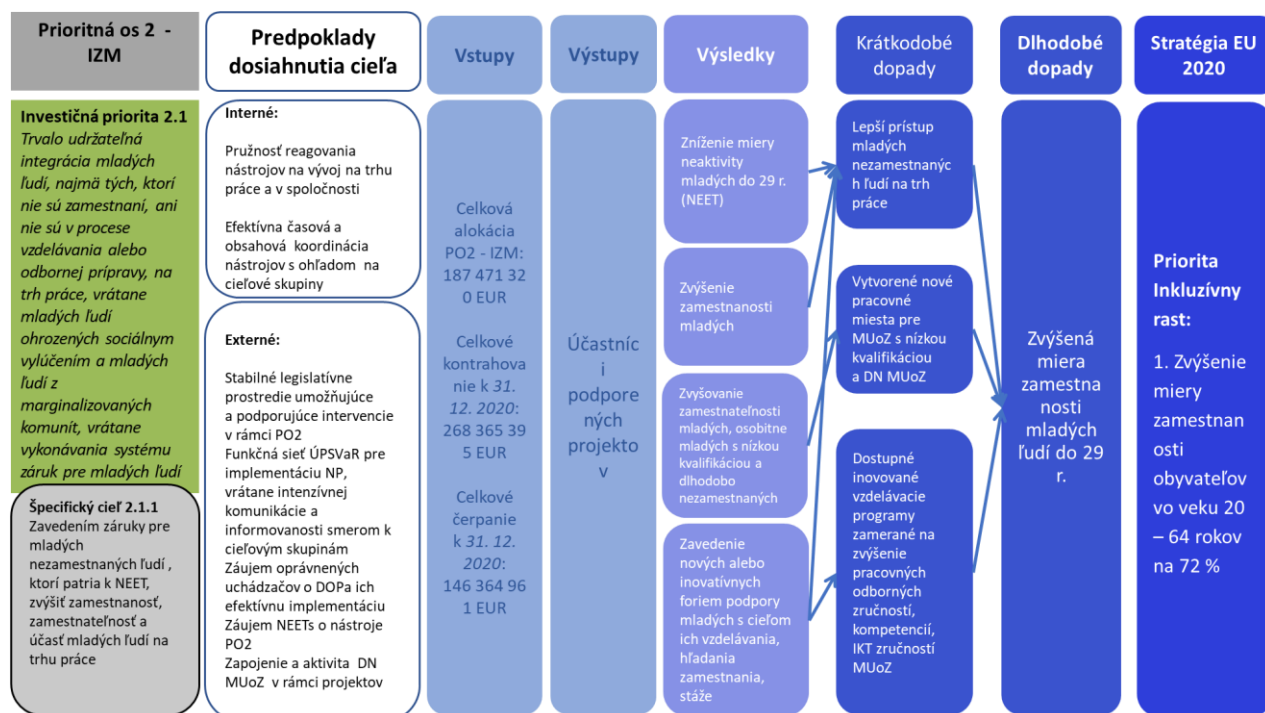
- lepší prístup mladých nezamestnaných ľudí na trh práce;
- vytvorenie nových pracovných miest pre MUoZ s nízkou kvalifikáciou a DN MUoZ;
- dostupné inovované vzdelávacie programy zamerané na zvýšenie pracovných odborných zručností, kompetencií, IKT zručností MUoZ.

Dlhodobé:

- vyššia miera zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov.

Zistenia k dosiahnutým výsledkom a to, ako prispeli k očakávaným krátkodobým a dlhodobým dopadom, sú analyzované v častiach nižšie. Znázornenie vzťahov medzi špecifickým cieľom PO2, predpokladmi, vstupmi, výstupmi, výsledkami a dopadmi v teórii zmeny je znázornené na Obrázku 2.

Obrázok 2: Teória zmeny PO2

Zdroj: vytvorené hodnotiteľmi

Zhrnutie zistení príspevkov NP a DOP k výsledkom PO2

Pri sledovaní príspevkov jednotlivých NP a DOP k dosahovaniu očakávaných výsledkov PO2 sa sledovala ich hrubá a čistá účinnosť. Hrubá účinnosť hovorí o celkovej podpore MUoZ prostredníctvom nástrojov PO2. Čistá účinnosť hovorí o skutočnej podpore MUoZ po vyčistení externých vplyvov. Pozitívna čistá účinnosť znamená, že s pomocou NP/DOP sa podporení MUoZ uplatňujú na trhu práce lepšie, ako keby podporu nedostali. Negatívna čistá účinnosť, naopak, znamená, že s pomocou NP/DOP sa podporení MUoZ uplatnili na trhu práce horšie, ako keby podporu nedostali.

Hodnotenie sledovalo všetky realizované NP a DOP z pohľadu ich časového zaradenia v kontexte vývoja trhu práce a evidencie MUoZ, ich hrubých a čistých účinkov a ich vzájomných vzťahov pri dosahovaní očakávaných výsledkov. Využili sa aj získané poznatky z predchádzajúcich hodnotení.

Implementácia jednotlivých nástrojov v čase a použité vstupy⁷ a výstupy⁸ ilustruje Obrázok 3 a tiež Tabuľka 1, ktorá udáva konkrétne čísla počtu podporených účastníkov podľa jednotlivých rokov a NP.

Podľa Obrázku 3 a Tabuliek 1 – 3 nižšie (podľa počtu podporených MUoZ, priemerných ročných nákladov na účastníka a ročných nákladov jednotlivých NP) je zrejmé, že nástroje sa najviac implementovali v čase, kedy sa situácia na trhu práce pre mladých ľudí vyvíjala priaznivo. Dynamika pohybov na trhu práce v rámci cieľovej skupiny PO2 sa odrazila aj na záujme zamestnávateľov o využívanie nástrojov. Pokiaľ na začiatku implementácie programu záujem zamestnávateľov narastal (rok 2015), v neskorších rokoch klesal hlavne preto, že o MUoZ, ktorí zostali v evidencii, už vo veľkej miere nebol záujem (okrem NP Vzdelávanie MUoZ).

⁷ priemerná vyplatená suma na účastníka – žlté farby v rôznej intenzite podľa výšky podpory v Obrázku 3

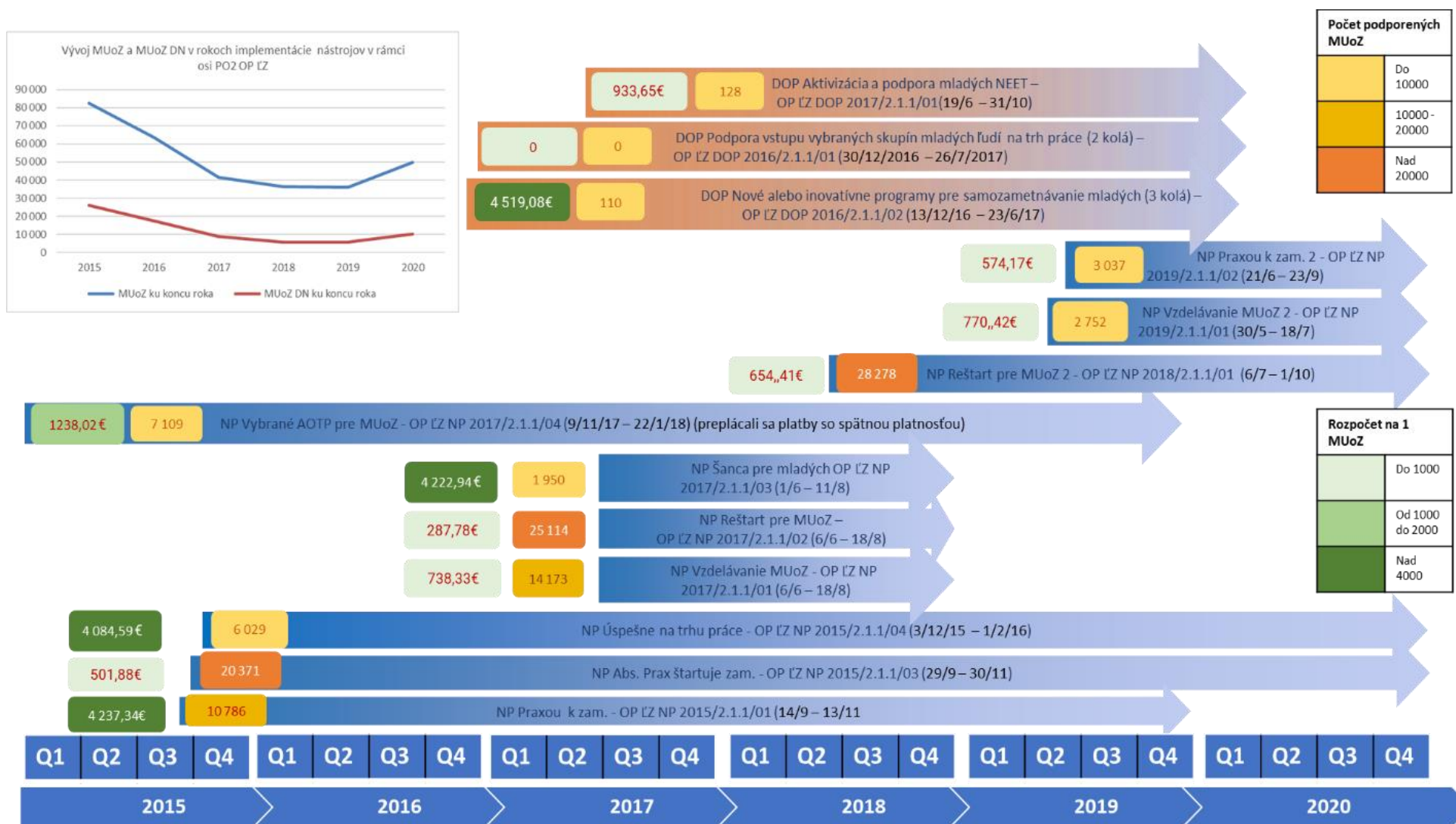
⁸ celkový čistý počet podporených účastníkov NP/DOP – zelené farby v rôznej intenzite podľa počtu účastníkov v Obrázku 3

OP ĽZ bol schválený EK v decembri roku 2014. Ako vyplýva z Obrázku 3 a Tabuľky 3, PO2 sa začala implementovať NP Praxou k zamestnaniu (kód vyzvania OP ĽZ NP 2015/2.1.1/01) v októbri 2015. V tom istom roku sa začali implementovať aj ďalšie dva NP – Absolventská prax štartuje zamestnanie (kód vyzvania OP ĽZ NP 2015/2.1.1/03) a Úspešne na trhu práce (kód vyzvania OP ĽZ NP 2015/2.1.1/04). Oba neskoršie NP sa realizovali až do konca roku 2020. NP Praxou k zamestnaniu sa implementoval až do roku 2019, kedy sa začal realizovať NP Praxou k zamestnaniu 2.

Treba zdôrazniť, že všetky vyššie uvedené NP sa začali realizovať v roku, kedy bola situácia v evidencii mladých uchádzačov o zamestnanie MUoZ stále nepriaznivá. Podľa údajov ILO a Eurostat prevyšovala v tomto roku miera nezamestnanosti 25 % vo vekovej kategórii 15 – 24 rokov. Vo vekovej kategórii 15 – 29 rokov to bolo 17,6 %⁹. V systéme ÚPSVaR bolo celkovo ku koncu roka 2015 evidovaných 82 349 MUoZ, z toho 25 973 DN MUoZ, t. j. 31,5 % z uvedených.

⁹ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaca-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po2.pdf>

Obrázok 3: Implementácia nástrojov PO2 v rokoch 2015 – 2020

Zdroj: Vytvorené hodnotiteľmi

Tabuľka 1: Jedineční účastníci PO2 v danom roku

Národný projekt	Počet účastníkov						Spolu
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Absolventská prax štartuje zamestnanie	1 630,00	6 723,00	7 666,00	6 026,00	5 197,00	3 794,00	31 036,00
NP Reštart pre MUoZ	0,00	0,00	12 198,00	20 903,00	1,00	0,00	33 102,00
NP Šanca pre mladých	0,00	0,00	811,00	1 927,00	0,00	0,00	2 738,00
Praxou k zamestnaniu	304,00	1 904,00	5 850,00	6 490,00	3 424,00	0,00	17 972,00
Praxou k zamestnaniu 2	0,00	0,00	0,00	0,00	1 766,00	4 018,00	5 784,00
Reštart pre MUoZ 2	0,00	0,00	0,00	7 965,00	28 234,00	18 758,00	54 957,00
Úspešne na trhu práce	0,00	2 722,00	4 217,00	3 198,00	1 551,00	1 621,00	13 309,00
Vybrané AOTP pre MUoZ	1 270,00	4 560,00	3 799,00	878,00	1,00	0,00	10 508,00
Vzdelávanie MUoZ	0,00	0,00	3 755,00	12 585,00	0,00	0,00	16 340,00
Vzdelávanie MUoZ - 2	0,00	0,00	0,00	0,00	1 398,00	1 668,00	3 066,00
Spolu	3 204,00	15 909,00	38 296,00	59 972,00	41 572,00	29 859,00	188 812,00

Zdroj: Spracované na základe údajov z DB ÚPSVaR, 2021

Tabuľka 2: Priemerné ročné náklady na účastníka v EUR

Národný projekt	Priemerné ročné náklady na účastníka					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Absolventská prax štartuje zamestnanie	199,51	389,72	367,76	350,84	361,46	329,55
NP Reštart pre MUoZ	0,00	0,00	200,36	239,87	237,07	0,00
NP Šanca pre mladých	0,00	0,00	1 451,00	3 662,68	0,00	0,00
Praxou k zamestnaniu	358,38	1 580,40	2 560,19	2 389,63	3 543,17	0,00
Praxou k zamestnaniu 2	0,00	0,00	0,00	0,00	1 332,65	4 039,36
Reštart pre MUoZ 2	0,00	0,00	0,00	235,77	571,86	474,50
Úspešne na trhu práce	0,00	1 727,67	2 637,13	1 916,93	2 099,87	2 100,99
Vybrané AOTP pre MUoZ	513,59	1 021,28	882,52	338,85	480,45	0,00
Vzdelávanie MUoZ	0,00	0,00	575,65	716,05	0,00	0,00
Vzdelávanie MUoZ - 2	0,00	0,00	0,00	0,00	744,04	781,66
PO2	339,08	942,17	993,63	783,90	885,39	1 041,24

Zdroj: Spracované na základe údajov z DB ÚPSVaR, 2021

Tabuľka 3: Celkové ročné náklady PO2 v EUR

Národný projekt	Ročné náklady celkom						Spolu
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Absolventská prax štartuje zamestnanie	325 206,64	2 620 076,26	2 819 238,96	2 114 153,21	1 878 492,75	1 250 301,96	11 007 469,77
NP Reštart pre MUoZ	0,00	0,00	2 444 004,03	5 013 934,47	237,07	0,00	7 458 175,57
NP Šanca pre mladých	0,00	0,00	1 176 761,02	7 057 975,40	0,00	0,00	8 234 736,42
Praxou k zamestnaniu	108 946,02	3 009 074,94	14 977 094,05	15 508 721,38	12 131 801,92	0,00	45 735 638,31
Praxou k zamestnaniu 2	0,00	0,00	0,00	0,00	2 353 458,83	16 230 134,95	18 583 593,78
Reštart pre MUoZ 2	0,00	0,00	0,00	1 877 930,28	16 145 973,17	8 900 585,38	26 924 488,83
Úspešne na trhu práce	0,00	4 702 718,39	11 120 761,90	6 130 342,50	3 256 903,65	3 405 702,87	28 616 429,32
Vybrané AOTP pre MUoZ	652 262,11	4 657 035,91	3 352 710,32	297 508,50	480,45	0,00	8 959 997,30
Vzdelávanie MUoZ	0,00	0,00	2 161 568,65	9 011 455,84	0,00	0,00	11 173 024,49
Vzdelávanie MUoZ - 2	0,00	0,00	0,00	0,00	1 040 173,65	1 303 801,34	2 343 974,99
Spolu	1 086 414,77	14 988 905,50	38 052 138,93	47 012 021,59	36 807 521,50	31 090 526,50	169 037 528,80

Zdroj: Spracované na základe údajov z DB ÚPSVaR, 2021

Nakoľko rozbeh uvedených NP bol značne pomalý (Tabuľka 3), ich hrubá účinnosť na schopnosť mladých ľudí uplatniť sa na trhu práce bola tiež pomerne nízka v rokoch nepriaznivej situácie na trhu práce. Postupne sa však účinnosť NP v čase zvyšovala. Najrýchlejšie zareagoval **NP Absolventská prax štartuje zamestnanie** v dvoch aktivitách, ktorý v roku 2016 podporil 4 217 absolventov a v roku 2017 až 5 559 absolventov evidovaných na Úradoch PSVaR. Aj v nasledujúcich rokoch tento program podporil významné počty MUoZ, hlavne v rámci svojej aktivity 1 (vykonávanie absolventskej praxe u zamestnávateľa a poskytovanie finančného paušálneho príspevku na vykonávanie absolventskej praxe podľa § 51 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o službách zamestnanosti]). Celkovo v období svojej realizácie podporil tento NP 2-krát viac ako NP Praxou k zamestnaniu a viac ako 3-krát vyšší počet

MUoZ v porovnaní s NP Úspešne na trhu práce. Podporení MUoZ ostávali počas trvania podpory v evidencii ÚPSVaR.

Ohľadom *hrubých účinkov* vo vzťahu k očakávaným výsledkom a časovej realizácii uvedeného NP je možné skonštatovať, že NP Absolventská prax šartuje zamestnanie pomerne vysoko **podporila hlavne aktivitu a zamestnateľnosť MUoZ, ale tiež ich zamestnanosť**. Išlo pritom o lacnejší nástroj s priemernou podporou na účastníka – 501,88 EUR. Celková (hrubá) účinnosť vykonávania NP, t. j. podiel účastníkov, ktorí boli po 6 mesiacoch a po 12 mesiacoch od ukončenia účasti na aktivite 1 mimo evidencie MUoZ, bola vysoká, po 6 mesiacoch od ukončenia účasti na NP bolo mimo evidencie približne 76,5 % MUoZ a 57 % DN MUoZ a po 12 mesiacoch to bolo viac ako 77 % MUoZ a 64 % DN MUoZ.

Porovnávací analýza ukázala pozitívnu *čistú účinnosť*¹⁰ aktivity 1 NP **na zamestnanosť** 9 mesiacov po skončení účasti na NP – 15,2 %. Čisté účinky boli významné do 12. mesiaca po účasti (8,8 %), následne sa ich efekt výrazne znížil.

Z ďalších dvoch NP bol účinnejší **NP Praxou k zamestnaniu**, ktorý ale podporil významnejší počet MUoZ až v roku 2017, a to 2 334 MUoZ, v roku 2018 – 4 126 a v roku 2019 – 3 424 MUoZ (teda vtedy, keď sa situácia na trhu práce už značne zlepšila). Tento projekt síce skončil v roku 2019, ale priebežne sa zároveň otvorilo jeho druhé vyzvanie, ktoré podporilo ďalších 3 037 MUoZ. Druhé vyzvanie sa ukončilo predčasne kvôli pandémie COVID-19. Priemerné náklady na účastníka boli pomerne vysoké – 4 237,34 EUR v prvom vyzvaní a 574,17 EUR v druhom vyzvaní.

Hrubá účinnosť NP hlavne na **zamestnanosť a zamestnateľnosť MUoZ** bola vyššia v prvom vyzvaní ako v druhom vyzvaní. V prvom vyzvaní bolo 6 mesiacov po skončení podpory až 76,5 % MUoZ a 63,8 % DN MUoZ mimo evidencie a 12 mesiacov po skončení podpory bola hrubá účinnosť ešte vyššia – 82 % MUoZ a 70 % DN MUoZ bolo na ÚPSVaR mimo evidencie. Aj napriek tomu, že NP mal dobré výsledky z pohľadu zamestnanosti a zamestnateľnosti MUoZ, jeho *čistá účinnosť* bola nižšia a pohybovala sa v rozmedzí od 2,8 % do 7,4 %.

Ďalší NP, ktorý sa začal implementovať v roku 2015 – **Úspešne na trhu práce**, podporil v roku 2017 celkovo 1 794 MUoZ a v roku 2018 až 2 706 MUoZ, potom jeho podpora klesala. Celkovo v čase realizácie do roku 2020 podporil 6 029 MUoZ v oboch aktivitách – podpora prvého plateného zamestnania a podpora samozamestnávania MUoZ.

Aj napriek menšiemu záberu tohto NP bola jeho *hrubá účinnosť* na zamestnanosť MUoZ v rámci aktivity 1 v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti, vrátane DN MUoZ, pomerne vysoká. 6 mesiacov po skončení podpory bolo mimo evidencie stále 87 % MUoZ a 81,9 % DN MUoZ a 12 mesiacov po intervencii bolo mimo evidencie 89 % MUoZ a viac ako 80 % DN MUoZ. Aktivita 1 mala aj okamžité a veľmi vysoké čisté efekty na skupinu podporených MUoZ počas prvých 12 mesiacov od vstupu do opatrenia spojeného s vyradením z evidencie – 18,5 % (po 9 mesiacoch to bolo dokonca 27,4 %). *Čistá účinnosť* opatrenia sa po 12. mesiaci znižovala najmä v dôsledku zvyšovania miery uplatnenia sa na trhu práce nepodporených MUoZ z porovnávacej skupiny. Napriek tomu aj po 36 mesiacoch bola čistá účinnosť stále preukazná (4,5 % – 8,0 %). Na základe získaných údajov môžeme konštatovať, že aktivita 1 bola vysoko relevantná pre rizikové skupiny na trhu práce – DN MUoZ a MUoZ s nízkym vzdelaním.

¹⁰ Účastníci predmetnej aktivity mali o 15,2 % vyššiu úspešnosť pri uplatnení sa na trhu práce v porovnaní so skupinou MUoZ, ktorí sa opatrenia nezúčastnili (zdroj: Záverečná hodnotiaci správa Hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP LZ, Octigon, 2021 dostupná na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/est/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaca-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplenu-cielov-po2.pdf>)

Z MuoZ, ktorí získali finančný príspevok na SZČ, sa až 90 % nevrátilo do evidencie ani po 12 mesiacoch. Záujem o túto aktivitu bol však menší, keďže MuoZ mali možnosť získať vyšší príspevok prostredníctvom § 49 zákona o službách zamestnanosti.

Ďalšie nástroje sa začali implementovať až v poslednom štvrtroku 2016 (dve dopytovo-orientované výzvy: Podpora vstupu vybraných skupín mladých ľudí na trh práce – kód výzvy OP ĽZ DOP 2016/2.1.1/01 a Nové alebo inovatívne programy pre samozamestnávajúce mladých – kód výzvy OP ĽZ DOP 2016/2.1.1/02) s presahom do roku 2017, kedy sa na konci druhého štvrtroku začala implementovať aj tretia dopytovo-orientovaná výzva Aktivizácia a podpora mladých NEET (kód výzvy OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01). V roku 2017 s presahom do roku 2018 sa financovali z rozpočtu PO2 aj vybrané AOTP pre MuoZ, a to aj so spätnou platnosťou až do roku 2015.

Ďalej sa v roku 2017 začali realizovať aj tri nové NP, ktorých implementácia sa skončila v roku 2018:

- NP Šanca pre mladých (kód vyzvania OP ĽZ NP 2017/2.1.1/03),
- NP Reštart pre MuoZ (kód vyzvania OP ĽZ NP 2017/2.1.1/02),
- NP Vzdelávanie MuoZ (kód vyzvania OP ĽZ NP 2017/2.1.1/01).

Z týchto troch projektov najvýraznejšie MuoZ podporil **NP Reštart pre MuoZ**, a to celkovo 25 114 MuoZ, čo bolo najviac zo všetkých troch implementovaných NP v roku 2017. Priemerná podpora na účastníka bola pomerne nízka - 287,78 EUR, ale bola použitá s pomerne vysokým efektom. Aj keď tento projekt skončil už v roku 2018, jeho pokračovanie sa začalo v tom istom roku ako NP Reštart pre MUoZ 2 a pokračoval až do roku 2020. V druhom vyzvaní bolo podporených 28 278 MUoZ, čo bolo najviac zo všetkých nástrojov implementovaných v rámci PO2. Priemerná podpora na účastníka bola o niečo vyššia ako v prvom vyzvaní, 654,41 EUR. Spolu oba NP podporili v priebehu rokov 2017 – 2020 až 53 392 MUoZ.

NP Reštart pre MUoZ mal viacero predností: poskytoval individuálne alebo skupinové poradenstvo pri hľadaní si zamestnania a motivoval mladých nájsť si zamestnanie aj v regiónoch, v ktorých bolo menej kvalifikovanej práce (aj menej platené zamestnanie, keďže poskytoval dotáciu ku mzde od zamestnávateľa maximálne po dobu 12 mesiacov). Nástroj bol preto veľmi úspešný a populárny medzi MUoZ, zvyšoval **ich aktivitu, zamestnateľnosť a zamestnanosť**. Aktivita 1 prvého vyzvania (poradenstvo) bola menej úspešná vo svojej *hrubej účinnosti*: 6 mesiacov po skončení podpory ostalo mimo evidencie 63 % MUoZ a len 39,5 % DN MUoZ, po 12 mesiacoch to bolo 71 % MUoZ a 54 % DN MUoZ. V prípade aktivity 2 prvého vyzvania až 90,7 % podporených MUoZ a 73,7 % DN MUoZ ostalo mimo evidencie po 6 mesiacoch od skončenia podpory a 92 % MUoZ, respektíve 77 % po 12 mesiacoch. V prípade druhého vyzvania to bolo podobné – 89,6 % MUoZ a 67,7 % DN MUoZ po 6 mesiacoch a 92 % MUoZ, respektíve 77 % po 12 mesiacoch. Keďže oba NP podporovali získavanie pracovných skúseností vo vysokej miere prispievali aj k zamestnateľnosti MUoZ.

Čistý účinok na tvorbu zamestnanosti MUoZ v prípade tohto NP vypočítaný na základe porovnávacej analýzy bol najvyšší počas prvých 6 mesiacov (15,8 %) a následne klesal, i keď je identifikovateľný aj 24 mesiacov od začatia účasti na opatrení (4,2 %). Vysoká čistá účinnosť súvisí s podmienkou, že účastníci opatrenia boli od prvého dňa vyradení z evidencie, a teda efekt vstupu do intervencie sa prejavuje okamžite. Zároveň si MUoZ zaradení do kontrolnej skupiny boli schopní nájsť zamestnanie postupne počas prvých 6 mesiacov od vstupu do evidencie (84 %), čo následne eliminovalo čistú účinnosť opatrenia.

V roku 2017 sa začali implementovať aj dva ďalšie NP - NP Vzdelávanie pre MUoZ a NP Šanca pre mladých. **NP Šanca pre mladých**, primárne určený pre podporu **zamestnávania dlhodobo nezamestnaných a nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou**, však pomerne rýchlo skončil, hlavne z dôvodu nižšieho záujmu zo strany zamestnávateľov, ktorí hľadali hlavne DN MUoZ s vyšším vzdelaním. Keďže sa trh práce v rokoch 2017 a 2018 vyvíjal priaznivo, v evidencii skôr zostávali MUoZ

s nižším vzdelaním. Projekt prispel hlavne k zamestnanosti a zamestnateľnosti DN MUoZ v pomerne malej skupine DN MUoZ v počte 1 950 MUoZ, i keď priemerná podpora na účastníka bola 4 222,94 EUR.

Hrubá účinnosť tohto NP bola pomerne nízka – 6 mesiacov po skončení podpory bolo mimo evidencie 50 % DN MUoZ a 61 % DN MUoZ 12 mesiacov po skončení podpory. *Čistá účinnosť* tohto NP nebola hodnotená.

NP Vzdelávanie MUoZ podporil v prvom vyzvaní 14 173 mladých uchádzačov, najviac v roku 2018 – 11 638, a to hlavne v opatrení REPAS, kam smerovala väčšina prostriedkov. Uvedený NP podporoval hlavne **konkurencieschopnosť MUoZ na trhu práce** prostredníctvom absolvovania akreditovaných profesionálnych kurzov a zvyšoval tým **aktivitu a zamestnateľnosť MUoZ**. Prvé vyzvanie prispievalo významne aj k zamestnanosti MUoZ, a to hlavne REPAS z prvého vyzvania (69,2 % MUoZ a 47 % DN MUoZ bolo mimo evidencie ÚPSVaR aj po 6 mesiacoch po skončení podpory a 82 % MUoZ 12 mesiacov po skončení evidencie) a potom KOMPAS (57,9 % MUoZ a 36 % DN MUoZ mimo evidencie po 6 mesiacoch, 68 % MUoZ 12 mesiacov po skončení evidencie). Prvé vyzvanie skončilo v roku 2018.

Druhé vyzvanie NP Vzdelávanie MUoZ 2 sa začalo implementovať v roku 2019 a pokračovalo v roku 2020. Bolo prirodzeným pokračovaním predchádzajúceho projektu s identickým zameraním, v niektorých prípadoch sa pristúpilo k rozšíreniu okruhu typov vzdelávania (napr. IT). Kontinuita v poskytovaní podpory na **zvyšovanie zamestnateľnosti** prostredníctvom vzdelávania bola čiastočne narušená, keď sa NP Vzdelávanie MUoZ 2 začal realizovať s určitým časovým odstupom od skončenia predchádzajúceho NP.

Hrubá účinnosť v oblasti podpory **zamestnanosti** druhého vyzvania bola zhruba polovičná v porovnaní s prvým vyzvaním. Len 36,9 % MUoZ a 8,7 % DN MUoZ z aktivity REPAS+ a 34,5 % MUoZ a 12,4 % DN MUoZ z aktivity KOMPAS neostalo 6 mesiacov po skončení podpory v evidencii.

Čistá účinnosť NP podľa § 54 zákona o službách zamestnanosti – Príspevok na rekvalifikačný kurz REPAS+ má stúpajúcu tendenciu do 8. mesiaca od účasti na intervencii, kedy dosahuje 10 %. Následne sa výhody spojené s účasťou na opatrení znižujú na úroveň približne 5 % a pretrvávajú až do konca sledovaného obdobia (18 mesiacov). KOMPAS+ spomedzi hodnotených opatrení vykazuje ako jediné opatrenie nižšiu účinnosť v porovnaní so skupinou, ktorá sa nezúčastnila žiadnej intervencie. To znamená, že účastníci opatrenia mali v priemere nižšiu šancu na získanie a udržanie zamestnania, s výnimkou 4. – 5. mesiaca od začiatku účasti.

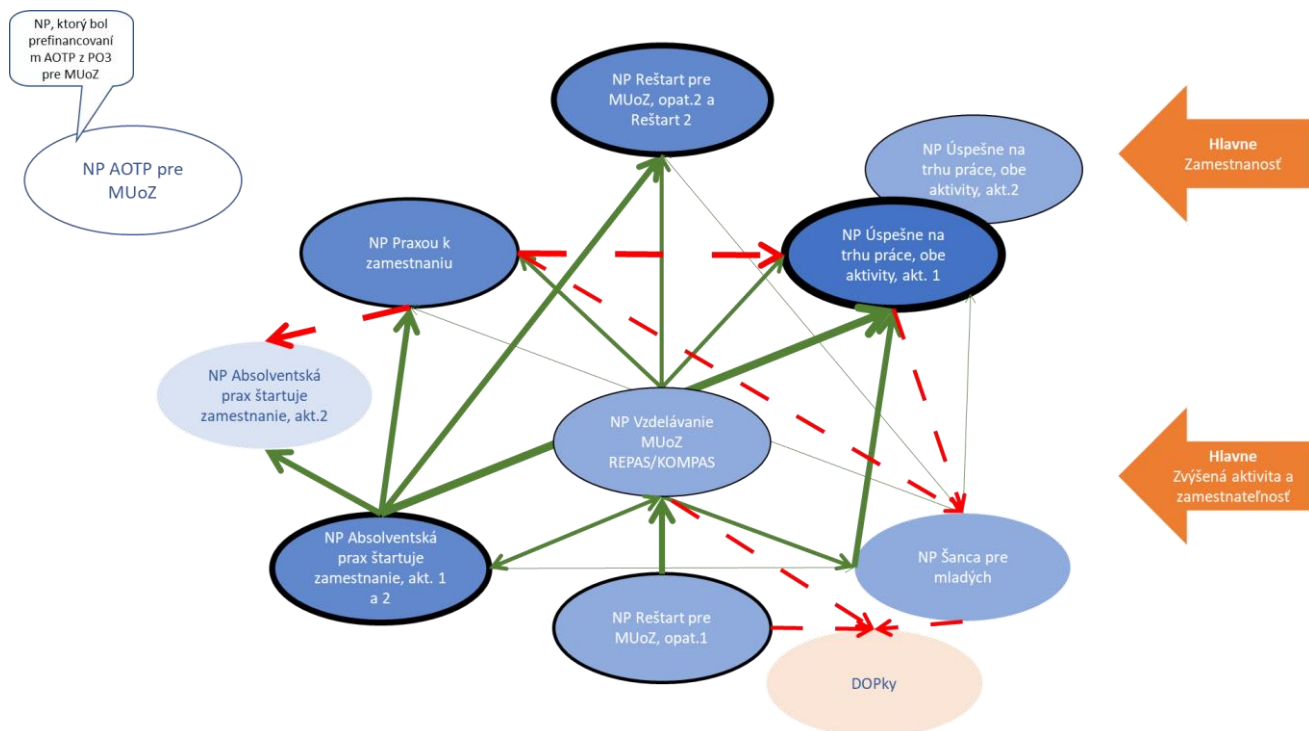
Je potrebné zdôrazniť významný faktor v implementácii OP ĽZ, ktorý predstavovala kríza spôsobená COVID-19. Táto kríza do veľkej miery prakticky zastavila implementáciu všetkých vyššie uvedených nástrojov v roku 2020. Došlo aj k presunu finančných prostriedkov z PO2 do novovytvorenej PO8 REACT-EU.

Vzájomné vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi pri dosahovaní výsledkov

Hodnotenie posúdilo vzájomné vzťahy medzi jednotlivými NP a DOP aj v porovnaní s hrubými a čistými účinkami pri dosahovaní očakávaných výsledkov. Obrázok 4¹¹ ilustruje výsledky tohto posúdenia.

¹¹ Popis obrázku: zelené jednostranné šípky ukazujú na synergický a posilňujúci vzťah medzi NP, smer šípky ukazuje na smer podpory, hrúbka šípky na jej intenzitu, obojstranná šípka ukazuje na vzájomnú podporu. Červené šípky ukazujú na konkurenciu medzi nástrojmi a jej smer, hrúbka na veľkosť konkurencie. Ovály NP – intenzita farby oválu hovorí o hrubej a hrúbka orámovania o čistej účinnosti na zamestnanosť

Obrázok 4: Vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi PO2 v podpore zamestnanosti podporených MUoZ

Zdroj: vytvorené hodnotiteľmi

Z pohľadu podpory MUoZ medzi jednotlivými nástrojmi pri zvyšovaní ich šancí nájsť si prácu je **NP Vzdelávanie MUoZ** veľmi dobrým začiatkom a základňou pre iné intervencie. Tento nástroj **podporuje každý ďalší** tým, že pomáha pripravovať MUoZ pri hľadaní si zamestnania hlavne prostredníctvom zvyšovania jeho aktivity a pripravenosti na rôzne pracovné profesie. Funguje hlavne v situácii, keď školstvo aktuálne nereaguje na potreby trhu práce, avšak sám osebe nestačí, nakoľko má pomerne nízky hrubý aj čistý účinok na zamestnanosť. Aktivitu a pripravenosť nájsť si zamestnanie podporuje aj **opatrenie 1 NP Reštart pre MUoZ** a tiež **NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 1**, ktorý bol významný z pohľadu získavania praxe a zapracovávanie mladého človeka, a tým aj zvýšenia jeho konkurencieschopnosti na trhu práce a následne zamestnateľnosti a zvyšovania jeho aktivity. Tento NP podporoval ďalšie použité nástroje na podporu zamestnania ako **NP Praxou k zamestnaniu**, **NP Úspešne na trhu práce**, aktivita 1 (obe cez mentoring v zamestnaní) a **NP Reštart pre MUoZ**.

Z uvedených troch posledných nástrojov orientovaných na podporu zamestnanosti sú však **dva v konkurenčnom vzťahu**: **NP Úspešne na trhu práce**, ktorý bol zhodnotený ako najúčinnější, ale kvôli náročnejšiemu plneniu bol do značnej miery potlačený menej účinným **NP Praxou k zamestnaniu**¹². Aktivita 2 NP Úspešne na trhu práce sa uplatnila menej, keďže podmienkam poskytnutia podpory konkurovali príspevky podľa § 49 zákona o službách zamestnanosti, alebo NP Cesta na trh práce, kde bola vyššia dotácia pri začatí podnikania.

NP Reštart bol akoby sprievodným alebo doplnkovým projektom, keďže nové pracovné miesta nevytváral, ale podporoval zamestnanosť MUoZ pri existujúcej ponuke pracovných miest tým, že uľahčoval zamestnávanie cieľovej skupiny v menej platených profesiách v časoch konjunktúry na

MUoZ. Horizontálna pozícia jednotlivých nástrojov na obrázku, ako aj oranžové šípky, hovoria o umiestnení jednotlivých nástrojov k očakávaným výsledkom celkovo: nižšie umiestnenie hovorí o NP podpore aktivity a zamestnateľnosti a vyššia pozícia hovorí o NP podpore zamestnateľnosti a zamestnanosti. NP AOTP je mimo tejto analýzy, keďže išlo o presun finančných prostriedkov medzi prioritnými osami 2 a 3.

¹² NP Úspešne na trhu práce vyžadoval udržateľnosť pracovného miesta po skončení podpory a preobsadenie v prípade predčasného odchodu MUoZ z podpory

pracovnom trhu. Pôsobenie NP Reštart MUoZ voči ostatým dvom bolo skôr paralelné, ako synergické alebo konkurenčné.

NP Šanca pre mladých bol zameraný na DN MUoZ a MUoZ s nízkou kvalifikáciou a **mal pomerne malý účinok**, pravdepodobne aj z toho dôvodu, že sa začal uplatňovať v období poklesu DN MUoZ v evidencii a zároveň kvôli **konkurencii ďalších dvoch NP – Praxou k zamestnaniu a Úspešne na trhu práce**, ktoré mali lepšie plnenie aj pre pôvodnú cieľovú skupinu NP Šanca pre mladých.

DOP, ktoré sa všeobecne vyznačovali nízkou celkovou účinnosťou na očakávané výsledky, boli implementované len vo veľmi obmedzenej miere, trpeli okrem ťažkostí pri implementácii aj konkurenciou NP, ako NP Vzdelávanie MUoZ, NP Reštart a NP Šanca pre mladých.

Záverom možno konštatovať, že **počas zhoršenej situácie** na trhu práce, keď je potrebné podporiť celkovú zamestnanosť v rámci cieľovej skupiny PO2, má preukazne veľký zmysel investovať do nástrojov a opatrení, ktoré pomôžu vytvárať pracovné miesta, ako NP Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu, ale bez konkurenčného vzťahu medzi nimi. Užitočné by bolo zväziť spojenie týchto dvoch nástrojov a pridružiť k nim nástroje typu NP Vzdelávanie MUoZ a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie, ktoré podporia prípravu MUoZ na vstup na trh práce a tiež môžu vykrývať prípadné pomalšie reakcie vzdelávacieho systému na meniaci sa trh práce.

V „**lepších časoch**“, v ktorých sa menej rizikové skupiny z pohľadu znevýhodnenia ľahšie umiestňujú do zamestnania, je dôležité intenzívnejšie sa zamerať na znevýhodnené skupiny a používať nástroje ako NP Šanca pre mladých a tiež podporiť záujem MUoZ o nižšie platené zamestnania nástrojmi ako NP Reštart MUoZ. Je potrebné tiež zväziť formu podpory pre znevýhodnených MUoZ a viac zapojiť DOP do ich podpory, najmä kvôli vysokému potenciálu rôznych aktérov, poskytnúť individualizovaný prístup a ich schopnosti vyhľadávať aj ohrozených neevidovaných nezamestnaných.

Inovativnosť foriem podpory

Vo vzťahu k výsledku „zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže“ je možné skonštatovať, že väčšina nástrojov, ktoré sa postupne realizovali prostredníctvom PO2, boli inovatívne, alebo mali inovatívne prvky v rámci plnenia, podporovaných aktivít a definície cieľovej skupiny. Na základe predchádzajúcich hodnotení možno považovať za inovatívne predovšetkým tieto nástroje PO2:

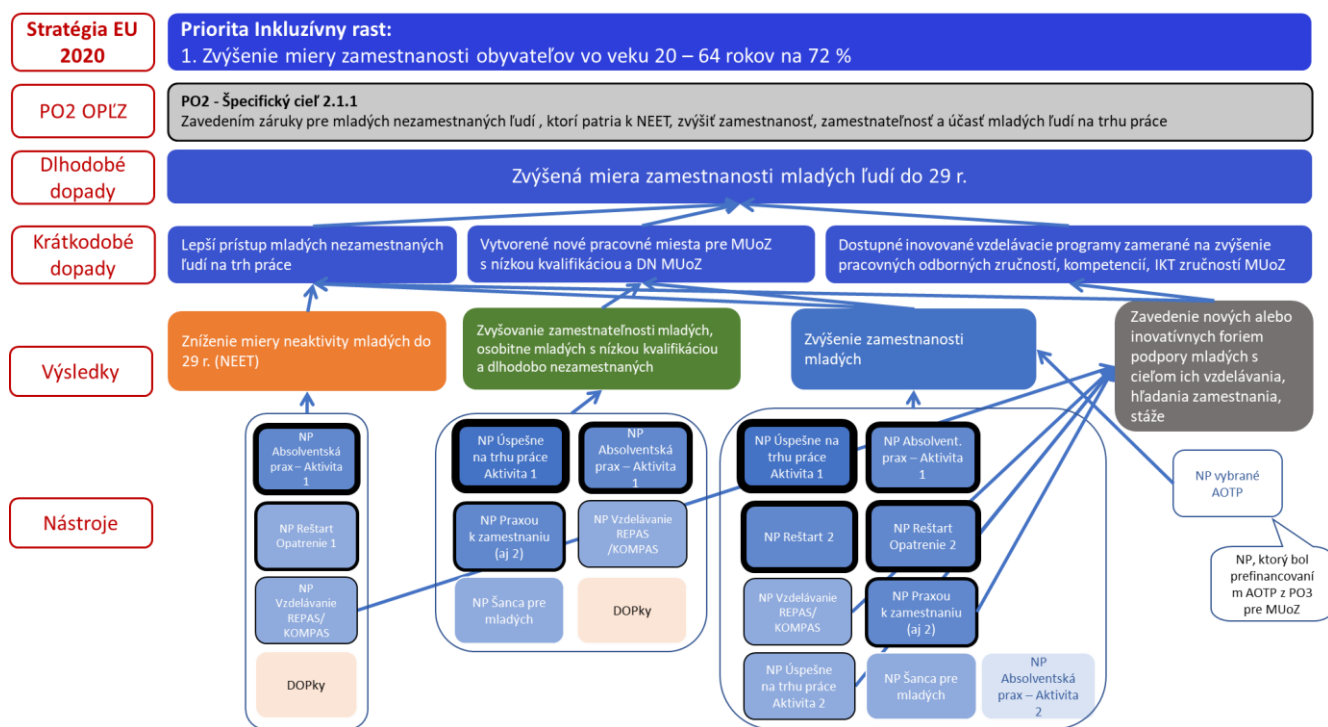
- **NP Praxou k zamestnaniu**, aktivita – Poskytovanie finančných príspevkov na podporu mentorovaného zapracovania a praxe u zamestnávateľa, ktorý na tento účel vytvorí pracovné miesto,
- **NP Vzdelávanie MUoZ**, opatrenia:
 - o Opatrenie 1 – Podpora rekvalifikácie MUoZ, (REPAS+),
 - o Opatrenie 2 – Podpora kľúčových kompetencií MUoZ, (KOMPAS+) – kompetenčných kurzov,
 - o Opatrenie 3 – Vzdelávanie z vlastnej iniciatívy MUoZ pre NEET do 29 rokov,
- **NP Úspešne na trhu práce**, aktivita 2 – Poskytovanie finančného príspevku UoZ na podporu vytvorenia pracovného miesta prostredníctvom samozamestnania (SZČ) a jeho nepretržité vykonávanie najmenej dva roky,
- **NP REŠTART pre MUoZ**, opatrenia:
 - o Opatrenie 1 – Poradenstvo MUoZ v rozsahu 30 hodín, resp. 13 stretnutí,

- Opatrenie 2 – Finančný príspevok aktívnym MUoZ, ktorí si nájdu zamestnanie a budú vyradení z evidencie UoZ z dôvodu vzniku pracovného pomeru a preukázaného nástupu do zamestnania.

Sumár zhodnotenia príspevkov jednotlivých nástrojov k očakávaným výsledkom

Po zisteniach na základe hodnotenia možno zhrnúť príspevky k dosahovaniu očakávaných výsledkov a špecifického cieľa, a teda následne aj krátkodobých a dlhodobých dopadov, v Obrázku 5 nižšie.

Obrázok 5¹³: Príspevok jednotlivých nástrojov k výsledkom PO2 a následne ku krátkodobým a dlhodobým dopadom

Zdroj: vytvorené hodnotiteľmi

Keď vezmeme do úvahy intervenčnú logiku (Obrázok 1), časové rozdelenie implementácie jednotlivých nástrojov (Obrázok 3), a tiež posúdenie jednotlivých nástrojov z pohľadu ich hrubej a čistej účinnosti, potom možno konštatovať, že jednotlivé nástroje významne prispievali k dosahovaniu výsledkov (v poradí podľa hrubej a čistej účinnosti), a to:

- V najväčšej miere k zvýšeniu zamestnanosti mladých UoZ, a to jednak účinnosťou vybraných nástrojov, ale aj výberom jednotlivých nástrojov v čase a čiastočne aj kombináciou nástrojov (až na konkurenčné vzťahy medzi nimi), a to nástrojmi:
 - NP Úspešne na trhu práce – aktivita 1 (Vytvorenie pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní),
 - NP Absolventská prax – aktivita 1 (Finančný paušálny príspevok na vykonávanie absolventskej praxe),
 - NP Reštart – opatrenie 2 (Motivačný príspevok pre MUoZ po nástupe do zamestnania),

¹³ Vysvetlenie k obrázku č. 5: Jednotlivé nástroje, ich farebné odlišenie a hrúbka ohraničenia sa chápe rovnako ako v obrázku č. 4. – Vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi PO2.

- NP Reštart 2 (Motivačný príspevok pre MUoZ počas prvých 12 mesiacov po nástupe do zamestnania),
 - NP Praxou k zamestnaniu [aj 2] (Mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa),
 - NP Úspešne na trhu práce – aktivita 2 (Podpora vytvorenia pracovného miesta prostredníctvom samozamestnania),
 - NP Šanca pre mladých (Poskytovanie finančných príspevkov na podporu vytvorenia pracovného miesta pre DN MUoZ),
 - NP Vzdelávanie MUoZ – REPAS (Podpora rekvalifikácie a odborného vzdelávania)/KOMPAS (Podpora posilnenia kľúčových kompetencií),
 - NP Absolventská prax – aktivita 2 (príspevok na zdravotné, sociálne a dôchodkové poistenie).
- V o niečo menšej miere k zvýšeniu zamestnateľnosti mladých, osobitne mladých s nízkou kvalifikáciou a DN, a to nástrojmi:
- NP Úspešne na trhu práce,
 - NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 1,
 - NP Praxou k zamestnaniu,
 - NP Vzdelávanie MUoZ – REPAS/KOMPAS,
 - NP Šanca pre mladých.
- Čiastočne k zníženiu miery neaktivity mladých do 29 rokov (NEET), a to nástrojmi:
- NP Absolventská prax – aktivita 1,
 - NP Reštart – opatrenie 1,
 - NP Vzdelávanie MUoZ – REPAS/KOMPAS.

Ohľadne **DOP** nie je možné pozorovať výrazný príspevok k jednotlivým výsledkom. Veľmi okrajovo prispeli len k zvýšeniu aktivity mladých a tiež k zamestnateľnosti.

Záver

Z pohľadu dynamiky implementácie PO2 možno pozorovať, že v období nepriaznivejšej situácie na trhu práce a v evidencii bol veľký počet MUoZ (roky 2015 a 2016), sa začali implementovať pomerne vysoko účinné nástroje – NP Úspešne na trhu práce a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie, ktoré počas realizácie PO2 vysokou mierou prispievali k zamestnanosti a zamestnateľnosti MUoZ. Zároveň sa začal realizovať aj NP Vzdelávanie MUoZ, ktorý prispel k zvýšeniu aktivity NEET, zamestnateľnosti a čiastočne zamestnanosti MUoZ. Tieto nástroje sa však rozbiehali pomaly, a ich účinok sa prejavil až v období zlepšenia situácie na trhu práce a v čase, kedy začali fungovať aj iné účinné nástroje, ako NP Reštart, NP Reštart 2 a NP Praxou k zamestnaniu 2, z ktorých niektoré boli v konkurenčnom vzťahu (NP Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu).

Všetky tieto uvedené nástroje poskytli príležitosť aj pre znevýhodnených MUoZ. Ich účinnosť bola vyššia pre túto cieľovú skupinu, ako účinnosť nástroja – NP Šanca pre mladých, aj napriek tomu, že bol zameraný práve na uvedené skupiny. Účinnosť NP Šanca pre mladých sa znižovala aj jeho neskorým načasovaním a fungovaním v konkurenčnom prostredí s inými nástrojmi.

Krátkodobé dopady PO2 dosiahnuté prostredníctvom výsledkov

Ako vyplýva z analýzy teórie zmeny (Obrázok 2), očakávané krátkodobé dopady a ich prepojenie na dosiahnuté výsledky prostredníctvom rôznych nástrojov PO2 je možné zhrnúť nasledovne:

- **Lepší prístup mladých nezamestnaných ľudí na trh práce bol podporený hlavne nasledovnými výsledkami:**
 - zníženie miery neaktivity mladých do 29 rokov (NEET),
 - zvýšenie zamestnanosti mladých,
 - zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže.

Z diskusie FS¹⁴ vyplynulo, že krátkodobým dopadom najlepšie podporovaným intervenciou v rámci PO2 bol lepší prístup mladých na trh práce. Podľa účastníkov FS išlo o nasledovnú intervenciu:

- NP Praxou k zamestnaniu,
- NP REŠTART pre MUoZ,
- NP Úspešne na trhu práce,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie,
- NP Vzdelávanie pre MUoZ,
- NP Šanca pre mladých.

PO2 podporila tento krátkodobý dopad hlavne v rokoch 2017, 2018 a 2019, ale uspokojivo aj v rokoch 2016 a 2020 (aj napriek koronakríze).

- **Vytvorené nové pracovné miesta pre MUoZ s nízkou kvalifikáciou a DN MUoZ boli podporené hlavne nasledovným výsledkom:**
 - zvyšovanie zamestnateľnosti mladých, osobitne mladých s nízkou kvalifikáciou a dlhodobo nezamestnaných.

Z diskusie FS vyplýva, že intervencia PO2 prispela menej k vytváraniu nových pracovných miest pre znevýhodnených MUoZ (najmenej zo všetkých očakávaných krátkodobých dopadov). Išlo o nasledovnú intervenciu:

- NP Praxou k zamestnaniu,
- NP Úspešne na trhu práce,
- NP Šanca pre mladých.
 - PO2 podporila tento krátkodobý dopad hlavne v rokoch 2017, 2018 a 2019.
- **Dostupné inovované vzdelávacie programy zamerané na zvýšenie pracovných odborných zručností, kompetencií, IKT zručností MUoZ boli podporené hlavne nasledovným výsledkom:**
 - Zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania a stáže.

¹⁴ Fokusová skupina (FS) sa realizovala dňa 8.9.20121 o 9:30

Z diskusie FS vyplýva, že intervencia PO2 prispela rovnako o niečo menej k tvorbe inovatívnych vzdelávacích programov, než prispela k prístupu mladých na trh práce. Išlo o nasledovnú intervenciu:

- NP Praxou k zamestnaniu,
- NP Vzdelávanie pre MUoZ,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie,
- NP Šanca pre mladých.
 - PO2 podporila rovnako tento krátkodobý dopad hlavne v rokoch 2017, 2018 a 2019.

Z pohľadu **lepšieho prístupu mladých nezamestnaných na trh práce** je možné skonštatovať, že **PO2 OP IZ prispela k tomuto krátkodobému dopadu a pomohla zlepšiť prístup MUoZ na trh práce**. Dialo sa tak hlavne podporou udržania a vytvárania pracovných miest prostredníctvom NP Úspešne na trhu práce, NP Praxou k zamestnaniu a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie. Významným prvkom všetkých týchto nástrojov bolo poskytnutie mentoringu v zapracovávaní zamestnaných MUoZ. Lepší prístup bol tiež podporovaný nástrojmi, ktoré pomohli zvýšiť aktivitu MUoZ a získať nové zručnosti, ako všetky opatrenia NP Vzdelávanie MUoZ a opatrenie 1 NP Reštart. NP Reštart – opatrenie 2 zase podporilo MUoZ zamestnať sa aj v menej platených zamestnaniach, o ktoré by bez tejto podpory nemali záujem. To uľahčilo prístup na trh práce hlavne mladým ľuďom v menej rozvinutých regiónoch tam, kde bola ponuka lepšie platených pracovných miest nižšia. Na druhej strane je však nutné poznamenať, že pomalý nástup implementácie nástrojov a nedostatočná časová a vecná koordinácia pri ich uplatňovaní čiastočne oslabila potrebnú synergiu medzi nimi, a tým aj ich účinnosť vo vzťahu k očakávanému dopadu.

Ďalej je možné skonštatovať, že PO2 OP IZ **pomohla vytvoriť nové pracovné miesta** hlavne prostredníctvom NP Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu. Problémom ale bolo, že NP Úspešne na trhu práce (najúčinnější nástroj v rámci PO2) by fungoval aj dlhodobejšie lepšie a účinnejšie pri poskytovaní nových pracovných miest, avšak NP Praxou k zamestnaniu, ktorého prvé vyzvanie sa implementovalo v tom istom čase, poskytol podobný obsah a ľahšie plnenie, a tým NP Úspešne na trhu práce vlastne konkuroval, čím limitoval jeho potenciál. Navyše, oba NP sa začali pomaly implementovať, a to v čase, keď bolo potrebné hlavne vytvárať nové pracovné miesta. Ak by boli oba NP obsahovo, plnením a výberom cieľových skupín lepšie koordinované a urýchlila by sa ich implementácia, mohli výraznejšie prispieť k očakávanému krátkodobému dopadu.

Oba vyššie uvedené NP – Úspešne na trhu práce a Praxou k zamestnaniu - predstavovali inovatívne nástroje v oblasti umiestňovania MUoZ na trhu práce a vytvárania pracovných miest. Podobne sa za inovatívne považujú aj nástroje, ktoré umožňovali individuálny prístup k nezamestnanému, akými boli NP Vzdelávanie MUoZ alebo Opatrenie 1 NP Reštart v prvom vyzvaní. Tento individuálny prístup pomohol MUoZ lepšie spoznať svoje možnosti pri hľadaní zamestnania a tiež získať informácie, vedomosti a zručnosti, ktoré potreboval pri zorientovaní sa na trhu práce a pre svoje pracovné uplatnenie. Avšak hrubá aj čistá účinnosť NP Vzdelávanie MUoZ bola nižšia (REPAS – 6 992 MUoZ a 2 233 DN MUoZ v prvom vyzvaní, 1 041 MUoZ a 343 DN MUoZ v druhom vyzvaní, KOMPAS – 7 349 MUoZ a 495 DN MUoZ v prvom vyzvaní, a 1 666 MUoZ a 89 DN MUoZ v druhom vyzvaní). V prípade NP Reštart (17 469 MUoZ a 3 286 DN MUoZ) – opatrenie 1 malo účinnosť o niečo vyššiu, ale stále nie dostatočnú, jednak z pohľadu počtu podporených MUoZ, ale aj z pohľadu ich vplyvu na aktivitu a zamestnanosť MUoZ. Týmto uvedené nástroje **len čiastočne** prispeli k dosiahnutiu očakávaného krátkodobého dopadu: **Dostupné inovované vzdelávacie programy zamerané na zvýšenie pracovných odborných zručností, kompetencií a IKT zručností MUoZ.**

Dlhodobý dopad – Zvýšená miera zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov

Dlhodobý dopad – zvýšená miera zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov, sa dá očakávať ako zmena po viacročnej intervencii, preto hodnotitelia porovnávali hodnoty viacerých vybraných ukazovateľov

súvisiacich s kontextom intervencie a s intervenciou samotnou v roku začatia implementácie PO2 – 2015 a v roku hodnotenia – 2020.

Ukazovatele, ktoré súviseli s kontextom intervencie v PO2 a ukazovateľa zamestnanosti mladých v sledovaní v rokoch 2015 a 2020 boli nasledovné:

- populácia,
- pracovné sily,
- zamestnaní,
- zamestnanosť,
- nezamestnaní,
- nezamestnanosť,
- evidovaní uchádzači o zamestnanie.

Ukazovatele, ktoré súviseli priamo s intervenciou PO2 a zamestnanosťou mladých v sledovaní tiež v rokoch 2015 a 2020, boli nasledovné:

- podporení MUoZ,
- podporení MUoZ mimo evidencie 12 mesiacov,
- podporení MUoZ mimo evidencie 24 mesiacov.

Všetky ukazovatele sa sledovali vo vekových kategóriách:

- 15 – 24,
- 25 – 29,
- 15 – 29,
- 15 – 64,
- 15 – 74.

Výsledok sledovania sa nachádza v Tabuľke 4 a na Obrázku 6, ktoré obsahujú aj medziročnú zmenu v hodnote každého ukazovateľa medzi rokmi 2015 a 2020.

Tabuľka 4: Vývoj v zamestnanosti a nezamestnanosti sledovanej vekovej kategórie v kontexte v rokoch 2015 - 2020

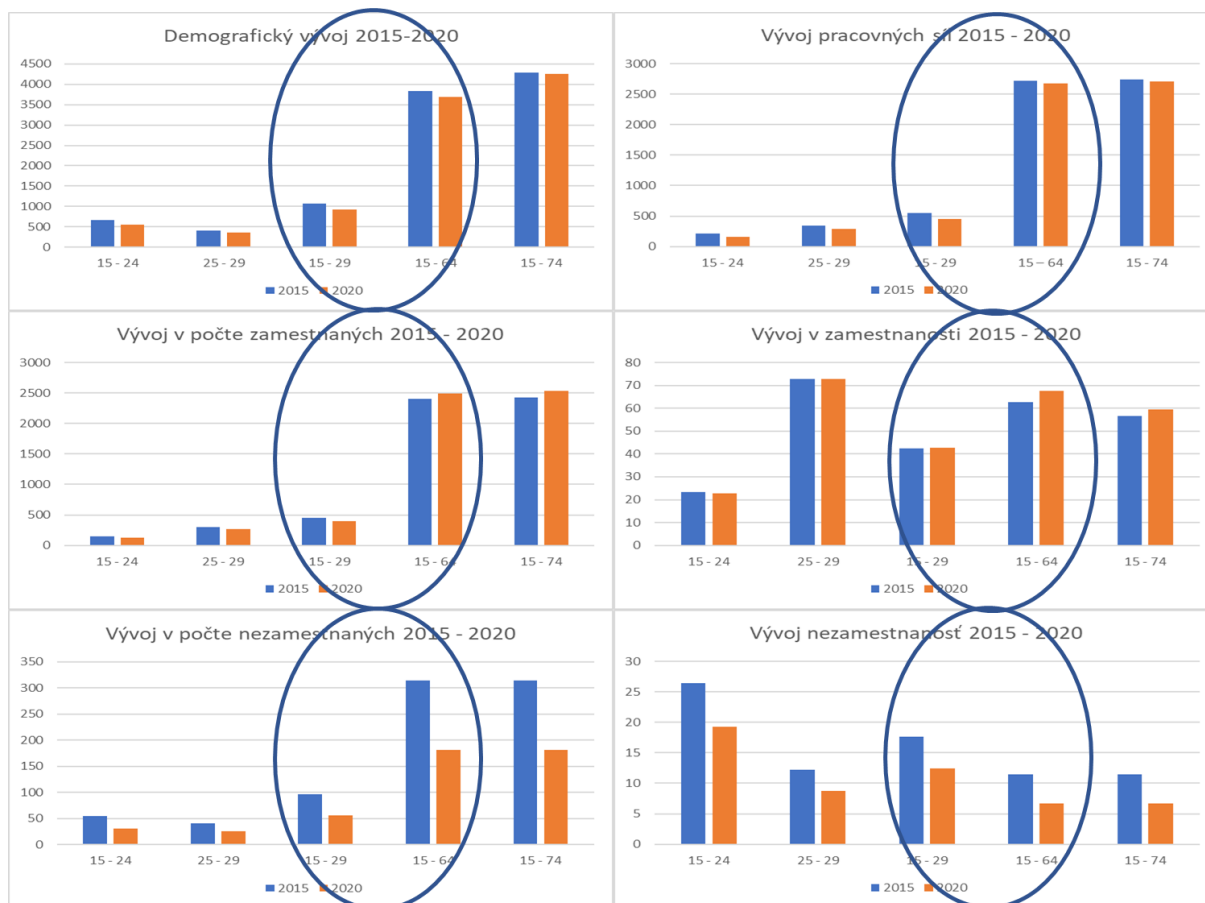
Vekové kategórie podľa ukazovateľa ¹⁵		2015	2020	% rozdiel oproti 2015	Vekové kategórie podľa ukazovateľa		2015	2020	% rozdiel oproti 2015
Demografia	15 - 24	659,1	555	84,2	Pracovné sily	15 - 24	209,1	156,1	74,5
	25 - 29	412,2	367,8	89,2		25 - 29	341,2	293,6	86,1
	15 - 29	1071,3	922,8	86,1		15 - 29	550,3	449,7	81,7

¹⁵ EUROSTAT, 2021, okrem tých, čo sú označené inak

	15 - 64	3 834,0	3 689,0	96,2		15 - 64	2 718,9	2 671,9	98,3
	15 - 74	4 285,5	4 249,6	99,2		15 - 74	2 737,1	2 710,6	99,0
Zamestnaní	15 - 24	153,8	125,9	81,8	Zamestnanosť	15 - 24	23,3	22,7	
	25 - 29	299,7	268,2	89,4		25 - 29	72,7	72,9	
	15 - 29	453,5	394,1	86,9		15 - 29	42,3	42,7	
	15 - 64	2 405,1	2 490,9	103,6		15 - 64	62,7	67,5	
	15 - 74	2 422,7	2 529,1	104,4		15 - 74	56,5	59,5	
Nezamestnaní	15 - 24	55,3	30,2	54,6	Nezamestnanosť (% z pracovnej sily)	15 - 24	26,4	19,3	
	25 - 29	41,5	25,3	61,0		25 - 29	12,2	8,7	
	15 - 29	96,8	55,5	57,3		15 - 29	17,6	12,4	
	15 - 64	313,9	181,1	57,7		15 - 64	11,5	6,7	
	15 - 74	314,4	181,4	57,7		15 - 74	11,5	6,7	
					Nezamestnanosť (% z populácie)	15 - 24	8,4	5,4	
						25 - 29	10,1	6,9	
						15 - 29	9,0	6,0	
						15 - 64	8,2	4,9	
						15 - 74	7,3	4,2	

Zdroj: Eurostat

Obrázok 6: Vývoj v zamestnanosti a nezamestnanosti sledovanej vekovej kategórie v kontexte v rokoch 2015 - 2020

Zdroj: Eurostat

Podľa zmien v hodnotách jednotlivých ukazovateľov je možné usúdiť, že v čase medzi rokmi 2015 – 2020 sa demografická situácia menila v neprospech sledovanej vekovej kategórie 15 – 29 rokov. Nastal pokles v demografii o 14 %, čo malo za následok aj pokles v počte pracovných síl vo vekovej kategórii 15 – 29, a to o viac ako 18 % v sledovanom období. Väčší pokles v pracovných silách v porovnaní s demografickým poklesom sa dá vysvetliť väčším podielom mladých ľudí, ktorí zotrvali vo vzdelávacom procese.

Pokles v demografii a v pracovných silách vo vekovej kategórii 15 – 29 bol výraznejší v porovnaní s poklesom vo vekovej kategórii 15 – 64, kde bol trend v porovnaní s mladými dokonca opačný: pokles v demografii bol 3,8 % a pokles v pracovných silách iba 1,7 %, čo sa následne odrazilo na zvyšovaní počtu zamestnaných (o viac o 3,6 %) a zamestnanosti (zo 62,7 na 67,5 %).

Naopak, toto sa netýkalo mladých vo vekovej kategórii 15 – 29, kde sa znížil počet zamestnaných o 13,1 %, zamestnanosť sa zvýšila len o 0,4 % a vo vekovej kategórii 15 – 24 sa dokonca znížila o 0,6 %. Horšie výsledky v počte zamestnaných v sledovanej vekovej kategórii však išli hlavne na vrub demografických zmien a zmien v počte pracovných síl.

Na druhej strane, počet nezamestnaných v sledovanej vekovej kategórii (15 – 29) sa znížil až o 42,7 % a nezamestnanosť klesla zo 17,6 % na 12,4 %. V porovnaní s vekovou kategóriou 15 – 64 alebo 15 – 74, kde bol pokles v počte nezamestnaných 42,3 % a nezamestnanosť klesla z pôvodných 11,5 % na 6,7 %, dosiahli mladí lepšie výsledky ako celá populácia rokov 15 – 64/15 – 74. Lepšie čísla v nezamestnanosti boli okrem zlepšenej situácie na trhu práce ovplyvnené aj tým, že na trhu sa v priebehu sledovaného obdobia počet mladých ľudí znižoval, kvôli demografickému vývoju.

V počte evidovaných MUoZ/UoZ celkom sa situácia vyvíjala podobne ako nezamestnanosť. To znamená, že mladí ľudia v evidencii Úradov PSVaR sa dostávali vďaka nástrojom mimo evidenciu vo väčšej miere ako UoZ všeobecne a tiež sa relatívne úspešnejšie zamestnávali. Túto situáciu ilustrujú aj grafy na obrázku, kde sa krivky evidovaných a podporených stretávajú bližšie ako u UoZ celkom, hlavne v roku 2018 a 2019, zatiaľ čo u UoZ sa tak deje až v roku 2019. Nástroje teda reagovali na potreby a umožňovali MUoZ ostať mimo evidencie dlhú dobu lepšie ako všeobecne u UoZ.

Tabuľka 5: Situácia v počte nezamestnaných¹⁶ a v evidencii MUoZ¹⁷ pre vekovú skupinu 15 – 29 v rokoch 2015 – 2020 (v tis. osôb)

Veková skupina 15 - 29	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nezamestnaní v tis. osôb	96,8	84,3	69,8	55,7	45,5	55,5
UoZ celkom v tis. osôb	103,4	81,7	58,3	44,0	41,3	53,1
Podporení účastníci v tis. osôb	3,2	12,6	27,5	33,5	24,7	9,2
Podporení účastníci 12 mes. po skončení evidencie v tis. osôb	2,7	11,1	23,2	25,8	21,1	6,7
Podporení účastníci 24 mes. po skončení evidencie v tis. osôb	2,9	11,5	23,7	26,4	21,2	6,7

Zdroj: Eurostat (Nezamestnaní), 2021, ÚPSVaR (evidencia), 2021

Tabuľka 6: Situácia v počte nezamestnaných a v evidencii UoZ celkom v rokoch 2015 – 2020 (v tis. osôb)

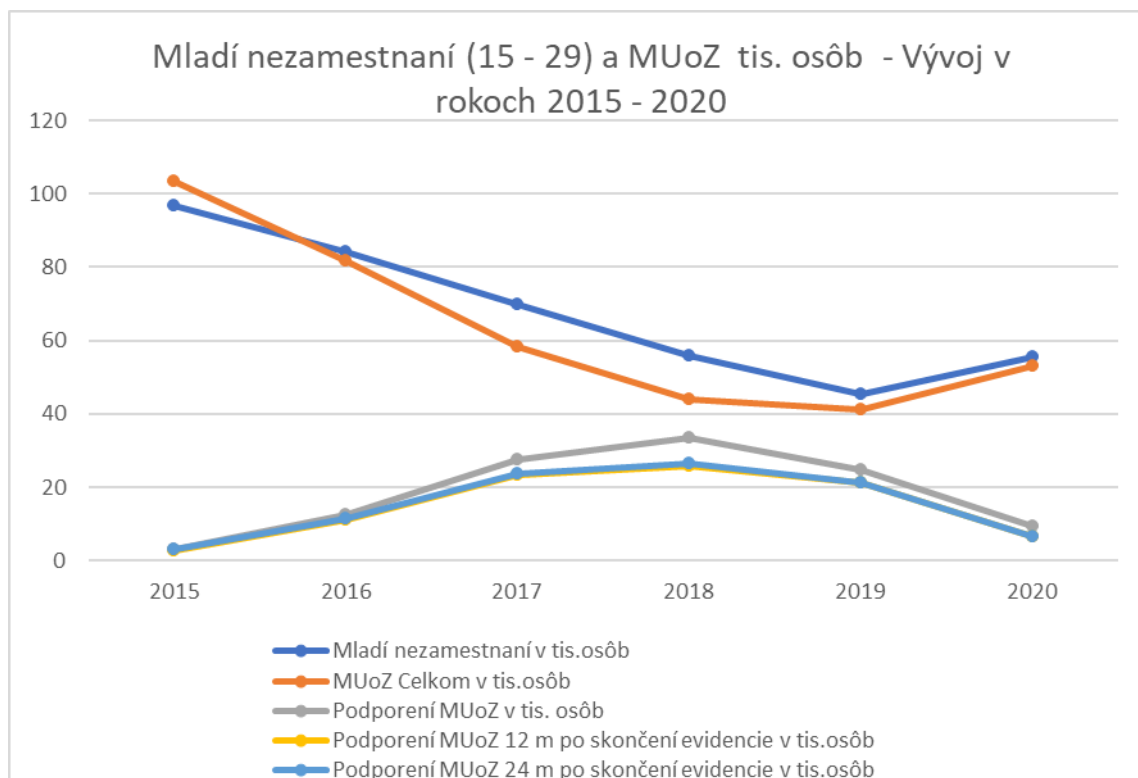
Veková skupina 15 - 64	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nezamestnaní - ŠÚ SR - v tis. osôb	314,3	266,0	224,0	179,5	157,7	181,4
Nezamestnaní - Eurostat - v tis. osôb	313,9	266,3	223,4	179,3	157,7	181,1
UoZ celkom v tis. osôb	354,6	301,0	227,5	181,7	168,0	209,6
Podporení účastníci v tis. osôb	96,6	83,7	91,6	106,9	109,8	68,1
Podporení účastníci 12 mes. po skončení evidencie v tis. osôb	67,4	64,9	73,0	73,5	70,6	49,5
Podporení účastníci 24 mes. po skončení evidencie v tis. osôb	76,9	68,7	75,5	74,5	71,3	49,5

Zdroj: Eurostat (Nezamestnaní), 2021, ÚPSVaR (evidencia), 2021

¹⁶ Údaje o nezamestnaných sú zo ŠÚ SR štvrťročné výberové zisťovanie pracovných síl (VZPS) – slúži na kontinuálne štvrťročné monitorovanie ponuky pracovných síl so zameraním na ekonomickú aktivitu obyvateľstva, zamestnanosť a nezamestnanosť. ŠÚ štvrťročne cez VZPS špecificky sleduje len určitú vzorku obyvateľov. Cit. z „[Nezamestnaní podľa veku \(do roku 2020\) \[pr3817qr\] - DATAcube. \(statistics.sk\)](#)“

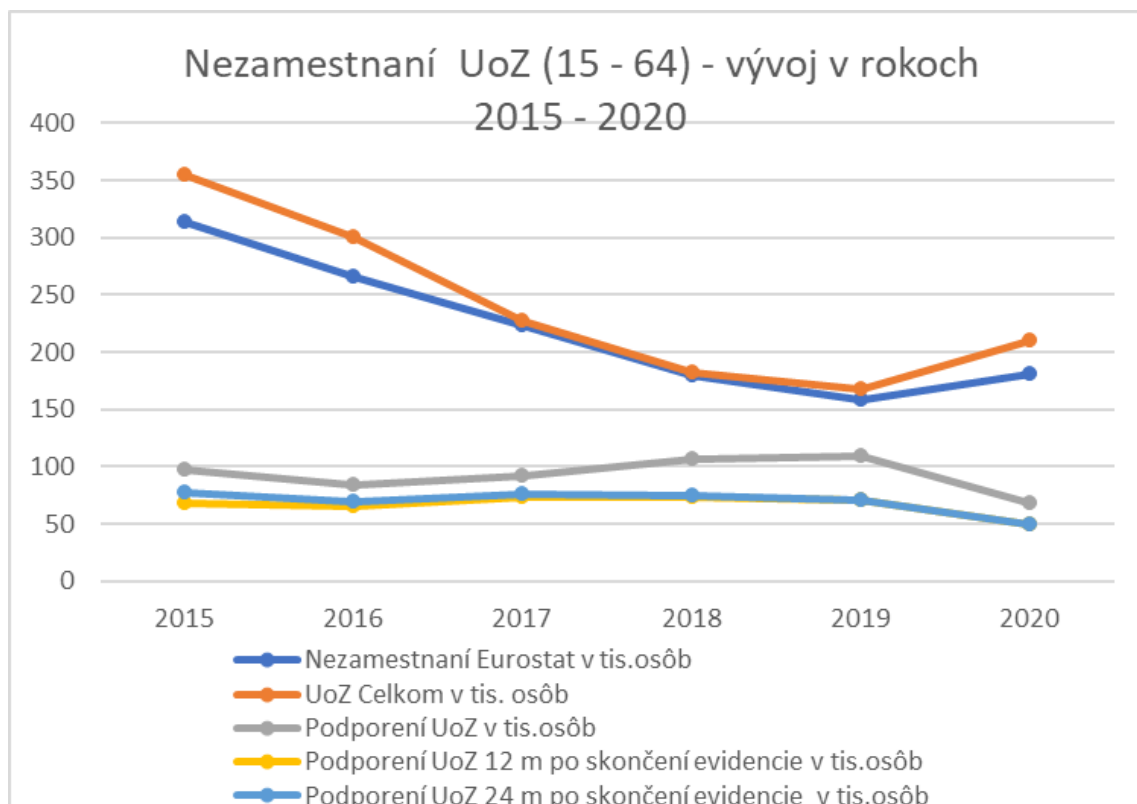
¹⁷ Údaje o evidovaných UoZ sú zo zdrojov ÚPSVaR. Údaje sa získavajú z administratívnych zdrojov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny sa evidujú uchádzači o zamestnanie, ktorí majú nárok na dávku v nezamestnanosti, nárok na odvody platené štátom. Cit. z „[Evidovaná nezamestnanosť na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny \[pr2001rs\] - DATAcube. \(statistics.sk\)](#)“.

Obrázok 7: Situácia v evidencii MUoZ celkom v rokoch 2015 – 2020 v tis. osôb

Zdroj: Eurostat (nezamestnaní), 2021, ÚPSVaR (evidencia), 2021

Obrázok 8: Situácia v evidencii UoZ v rokoch 2015 – 2020 v tis. osôb

Zdroj: Eurostat (nezamestnaní), 2021, ÚPSVaR (evidencia), 2021

Na základe pozorovaní, ako aj na základe výstupov z FS, je možno zhrnúť, že nastavená intervencia PO2 vo všeobecnosti prispela k zamestnanosti mladých vo veku 15 – 29 a následne pravdepodobne aj k miernemu zvýšeniu miery zamestnanosti, aj napriek nepriaznivým demografickým zmenám v sledovanom období, a to výberom, kombináciou a načasovaním nástrojov.

Podľa pozorovaní a tiež z výstupov z FS išlo hlavne o tieto nástroje:

- NP Praxou k zamestnaniu,
- NP Reštart pre MUoZ,
- NP Úspešne na trhu práce,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie.

Ich účinnosť však mohla byť ešte vyššia, ak by rozbeh troch rozhodujúcich a dobre načasovaných NP – Úspešnosť na trhu práce, Praxou k zamestnaniu a Absolventská prax štartuje zamestnanie - bol rýchlejší a ak by neexistovali konkurenčné vzťahy medzi dvoma účinnými nástrojmi – NP Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu kvôli rôznemu plneniu medzi nástrojmi.

V časoch zlepšovania situácie na trhu práce sa objavil NP Reštart pre MUoZ (hlavne opatrenie 2), ktorý podporil zamestnanosť mladých najmä v regiónoch s horšou ekonomickou situáciou a s nižšou cenou práce, čím im umožnil dostať sa na trh práce a získavať pracovné návyky.

Naopak, nástroje, ktoré podporujú aktivitu mladých NEET a zamestnateľnosť, ako NP Vzdelávanie MUoZ a NP Reštart pre MUoZ – opatrenie 1, ktoré podporujú individuálny prístup k MUoZ pri príprave na zamestnanie a mentoring v začiatkoch pracovného procesu, sa mohli začať implementovať skôr, v období horšej situácie na trhu práce. Dostali sa však k slovu až v období priaznivejšieho vývoja na trhu práce, čo znižovalo efekt ich pôsobenia na aktivitu a zamestnateľnosť MUoZ.

4.2 Posúdenie existencie kauzálnej súvislosti medzi intervenciou a výsledným efektom

HO2: Do akej miery existuje kauzálna súvislosť medzi intervenciou a výsledným efektom?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

Existuje kauzalita medzi použitou intervenciou (hlavne NP) v rámci Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí PO2 OP ĽZ a dosiahnutými výsledkami, krátkodobým a dlhodobým dopadom. Miera kauzality a ich účinnosť v porovnaní jednotlivých nástrojov a ich kombinácie je však rôzna. Najpriaznivejšie na tvorbu efektov v rámci zamestnanosti, zamestnateľnosti a následne lepšieho umiestňovania mladých na trhu práce a znižovania nezamestnanosti mladých pôsobili NP Úspešne na trhu práce – aktivita 1, NP Praxou k zamestnaniu – opatrenie 2, NP Reštart – opatrenie 2 a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – aktivita 1, ktoré sa uplatnili aj v podpore znevýhodnených skupín medzi MUoZ pri ich umiestňovaní na trh práce. Nižšia kauzalita v tomto smere sa prejavila pri NP Šanca pre mladých, NP Úspešne na trhu práce – aktivita 2, NP Vzdelávanie MUoZ a NP Reštart – opatrenie 1.

Nástroje mohli ešte zvýšiť svoje pôsobenie a vytvoriť lepšie výsledky a významnejšie prispieť k dopadom, ak by boli zaradené v súlade s dynamikou vývoja na trhu práce, mali by rýchlejší nástup a boli by navzájom vhodne koordinované spôsobom, aby si navzájom nekonkurovali.

Kauzálna súvislosť medzi intervenciou PO2 a jej výsledným efektom sleduje podmienenosť dosiahnutých výsledkov a ich príspevku k očakávaným dopadom vo vzťahu k jednotlivým nástrojom implementovaným v rámci PO2.

Vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi a ich individuálny či kombinovaný príspevok k výsledkom boli analyzované v predchádzajúcej hodnotiacej správe¹⁸ a tiež v texte a odpovedi na predchádzajúcu hodnotiacu otázku.

Vzťahy vertikálnej a horizontálnej kauzality medzi jednotlivými nástrojmi intervencie v rámci PO2 sú ilustrované Obrázkom 4 – vzťahy medzi jednotlivými nástrojmi.

Vzťahy vertikálnej kauzality medzi intervenciami a dosiahnutými efektami, t. j. vzťahy medzi príspevkami jednotlivých intervencií (nástrojov) k dosiahnutiu výsledkov, dopadov a špecifického cieľa PO2 u jednotlivých nástrojov a ich kombinácie, sú ilustrované na Obrázku 5.

Na základe pozorovaní, výstupov z diskusie FS a odpovede na predchádzajúcu hodnotiacu otázku je vo vzťahu ku kauzalite medzi intervenciou v rámci PO2 a výslednými efektami možné zhrnúť nasledovné:

Kauzalita medzi intervenciou a výsledkami PO2:

- Najviac prispeli nástroje jednotlivo a v kombinácii svojou hrubou a čistou účinnosťou, a tiež výberom i načasovaním **k zamestnanosti MUoZ**, a to hlavne NP Úspešne na trhu práce, NP Absolventská prax štartuje zamestnanie, NP Reštart pre mladých, NP Praxou k zamestnaniu a NP Vzdelávanie MUoZ. Ich načasovanie však znížilo účinnosť nástrojov, keďže začali fungovať v období zlepšovania situácie na trhu práce a poklesu evidencie mladých UoZ.
- Výber a kombinácia nástrojov boli **o niečo menej účinné pri podpore zamestnateľnosti MUoZ**, a to NP Úspešne na trhu práce, NP Absolventská prax štartuje zamestnanie, NP Praxou k zamestnaniu a NP Vzdelávanie MUoZ.
- Ešte menej prispeli nástroje **k zníženiu neaktivity mladých do 29 rokov (NEET)**, napr. NP Absolventská prax štartuje zamestnanie, NP Praxou k zamestnaniu a NP Vzdelávanie MUoZ.

Kauzalita medzi nástrojmi, výsledkami a krátkodobými dopadmi PO2:

- Intervencia v rámci PO2 pomohla **zlepšiť prístup mladých nezamestnaných na trh práce** hlavne podporou udržania a vytvárania pracovných miest prostredníctvom NP Úspešne na trhu práce, NP Praxou k zamestnaniu a NP Absolventská prax štartuje zamestnanie. Významným prvkom všetkých týchto nástrojov bolo poskytnutie mentoringu v zapracovávaní zamestnaných MUoZ, ktoré predstavovali inovatívne formy podpory zamestnávania. Lepší prístup na pracovný trh bol tiež podporovaný nástrojmi, ktoré pomohli zvýšiť aktivitu MUoZ a získať nové zručnosti, ako všetky opatrenia NP Vzdelávanie MUoZ a opatrenie 1 NP Reštart. NP Reštart – opatrenie 2 zase podporilo MUoZ zamestnať sa aj v menej platených zamestnaniach, o ktoré by bez tejto podpory nemali záujem. Toto uľahčilo prístup na trh práce mladým v menej rozvinutých regiónoch, teda tam, kde bola ponuka lepšie platených pracovných miest nižšia.
- Intervencia v rámci PO2 **pomohla do istej miery vytvoriť nové pracovné miesta** hlavne prostredníctvom NP Úspešne na trhu práce a NP Praxou k zamestnaniu, ktoré podporovali zamestnanosť a zamestnateľnosť mladých vo veku 15 – 29. NP Úspešne na trhu práce (najúčinnější nástroj v rámci PO2) by bol účinnejší pri dosahovaní krátkodobého dopadu, avšak

¹⁸ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaca-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po2.pdf>

NP Praxou k zamestnaniu, ktorého prvé vyzvanie sa implementovalo v tom istom čase, poskytol podobný obsah a ľahšie plnenie. Tento fakt znížil potenciál NP Úspešne na trhu práce pre tvorbu pracovných miest.

- Oba vyššie uvedené NP – Úspešne na trhu práce a Praxou k zamestnaniu, **predstavovali inovatívne nástroje** v oblasti umiestňovania MUoZ na trhu práce a vytvárania pracovných miest. Podobne sa za inovatívne považujú aj nástroje, ktoré umožňovali individuálny prístup k nezamestnanému, akými boli NP Vzdelávanie MUoZ alebo NP Reštart – opatrenie 1 v prvom vyzvaní. Tento individuálny prístup pomohol MUoZ lepšie spoznať svoje možnosti pri hľadaní zamestnania a tiež získať informácie, vedomosti a zručnosti, ktoré potrebovali pri zorientovaní sa na trhu práce a pre svoje pracovné uplatnenie.

Kauzalita medzi nástrojmi, výsledkami a krátkodobým a dlhodobým dopadom:

- Na základe analýz je možné skonštatovať, že nástroje a výsledky ich pôsobenia **prispeli k zvyšovaniu miery zamestnanosti mladých ľudí**, a to aj napriek tomu, že došlo k pomerne veľkému úbytku pracovných síl v sledovanej vekovej kategórii v priebehu implementácie nástrojov v rámci PO2, a to až vo výške 18,3 %. Najmä kvôli tomuto vývoju klesala miera zamestnanosti len nevýrazne. O tom, že intervencia pomohla zamestnávať MUoZ, svedčí aj vysoká podpora MUoZ viacerými nástrojmi, ako NP Praxou k zamestnaniu, NP Úspešne na trhu práce a NP Reštart, ktorá sa následne spoločne s priaznivou situáciou na trhu práce odzrkadlila na počte nezamestnaných a na miere nezamestnanosti v sledovanej vekovej kategórii v rokoch 2017 – 2019. Počet nezamestnaných v kategórii 15 – 29 klesol až o 42,7 % a miera nezamestnanosti klesla zo 17,6 % na 12,4 %.

Kauzalitu medzi jednotlivými nástrojmi, ich kombináciou, výsledkami a dopadmi najlepšie vystihuje Obrázok 5 – príspevok jednotlivých nástrojov k výsledkom PO2 a následne ku krátkodobým a dlhodobým dopadom.

5 Odporúčania

Strategické (pre programové obdobie 2021 – 2027)

Všetky použité nástroje, ktoré sa využili v programovom období 2014 – 2020, majú svoj význam, hoci ich účinnosť pri dosahovaní výsledkov bola rôzna. Do budúca majú tieto nástroje svoje opodstatnenie a predikujú určité typy nástrojov v podpore aktivity NEET, zamestnateľnosti a zamestnanosti MUoZ. Ak budú použité tak, že budú reflektovať situáciu na trhu práce a výbavu MUoZ vo vzťahu k ich vzdelaniu, zručnostiam a skúsenostiam, môžu fungovať efektívnejšie ako nástroje použité v rokoch 2014 – 2020. Navyše, poznanie aktuálnej situácie na trhu práce a skladby nezamestnaných/MUoZ, ako aj predpoklady vývoja v týchto oblastiach do budúca, umožní ich individuálne použitie alebo použitie v kombinácii v zdôvodnenom časovom slede, s ohľadom na dosahovanie očakávaných výsledkov a cieľov.

Návrh typov budúcich nástrojov pre budúce programové obdobie je nasledovný:

Národné projekty:

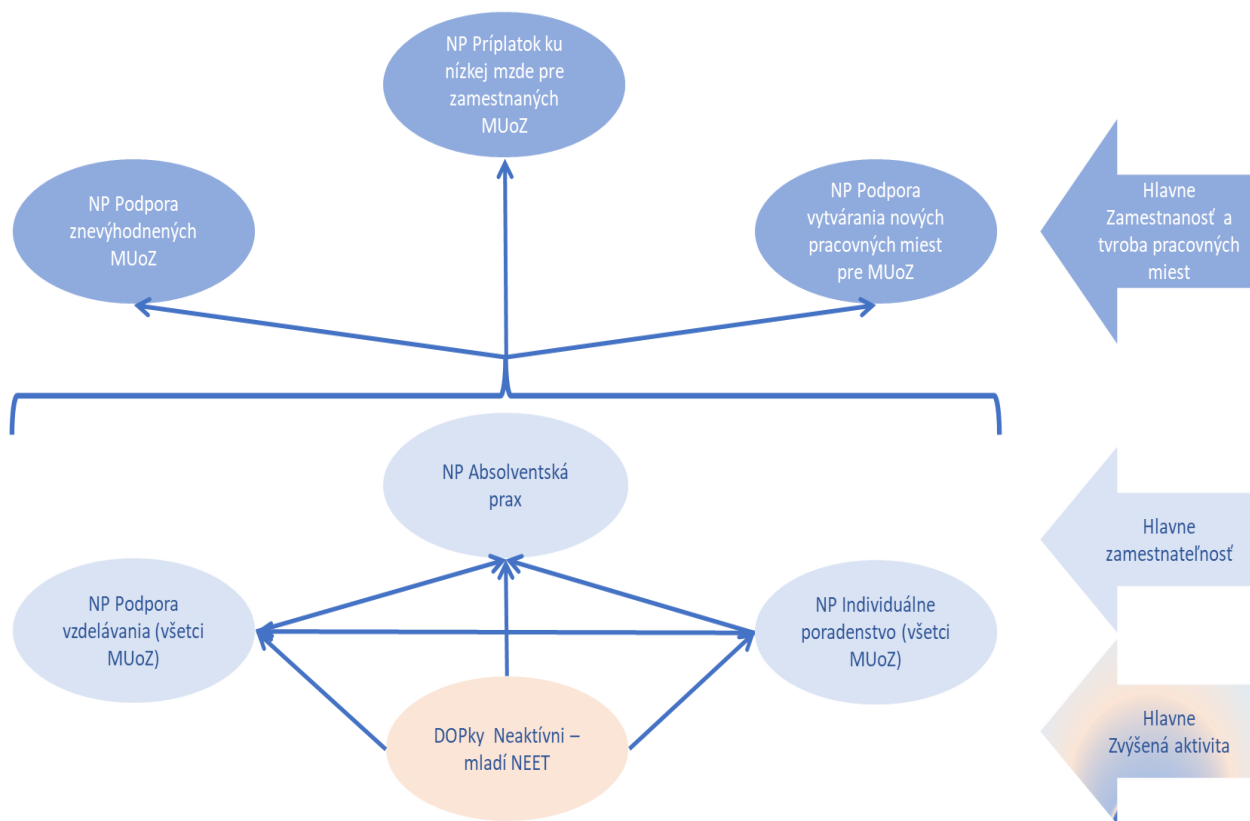
- NP Podpora vytvárania nových pracovných miest pre MUoZ – pre všetkých MUoZ finančná podpora vytvorenia pracovného miesta pre zamestnávateľov na vykrytie mzdových nákladov a nákladov mentoringu po dobu 6 mesiacov s podmienkou preobsadenosti¹⁹ a udržateľnosti pracovného miesta minimálne 4 mesiace po skončení podpory.
- NP Podpora znevýhodnených MUoZ – pre nízko kvalifikovaných a DN, finančná podpora vytvorenia pracovného miesta pre zamestnávateľov na vykrytie mzdových nákladov a nákladov mentoringu po dobu 6 mesiacov s podmienkou preobsadenosti a udržateľnosti pracovného miesta minimálne 6 mesiacov po skončení podpory.
- NP Príplatok k nízkej mzde pre zamestnaných MUoZ – počas doby 6 mesiacov vyššia suma a ďalších 6 mesiacov nižšia suma.
- NP Absolventská prax – umiestnenie absolventa strednej školy počas 9 mesiacov alebo vysokej školy počas 6 mesiacov, príspevok vo výške 100 % životného minima so zachovaním pravidla za predpokladu, že štát znáša odvodovú povinnosť za UoZ na zdravotné poistenie.
- NP Podpora vzdelávania (všetci MUoZ) – podpora vzdelávacích kurzov pre MUoZ ako dnes REPAS (akreditovaných) a KOMPAS (nemusia byť nevyhnutne akreditované).
- NP Individuálne poradenstvo (všetci MUoZ) – podpora vytvárania osobných akčných plánov profesijného rastu, podpora pri hľadaní zamestnania, osobnostné a kvalifikačné rozborly a podobne.

DOP by v budúcnosti mali byť zamerané na podporu vyhľadávania a pomoci pre neaktívnych NEET (nevidovaných nezamestnaných), a to individuálnym alebo skupinovým poradenstvom, prípravou akčných plánov zamestnanosti, plánov osobného rozvoja, prípadne podporou skupinových školení.

Všetky nástroje by mali byť pripravené tak, aby sa navzájom podporovali, ako je to znázornené na Obrázku 9.

¹⁹ Preobsadenosť predpokladá povinnosť nahradiť pôvodne podporeného MUoZ, v prípade ak odišiel z NP.

Obrázok 9: Návrh nástrojov pre budúcu iniciatívu

Zdroj: vlastné spracovanie hodnotiteľov

Nasledovná Tabuľka 7 znázorňuje, ako by navrhnuté nástroje mohli podporiť zvyšovanie aktivity NEET, zamestnateľnosti a zamestnanosti MUoZ a ako by mohli byť zaradené do implementácie v kombinácii s ohľadom na situáciu na trhu práce. Označenie s „+“ a farbou určuje významnosť použitia jednotlivých nástrojov pre konkrétny očakávaný výsledok v konkrétnej situácii na trhu práce²⁰.

Tabuľka 7: Návrh a použitie nástrojov k naplneniu cieľov Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí

Nástroj	Podpora aktivity NEET	Podpora zamestnateľnosti mladých	Podpora zamestnanosti mladých	Horšia situácia na trhu – nízka ponuka práce	Lepšia situácia na trhu – vysoká ponuka práce
NP Podpora vzdelávania (všetci MUoZ)	+++	++	++	+++	+
NP Individuálne poradenstvo (všetci MUoZ)	+++	++	++	+++	+
NP Absolventská prax	+++	+++	+++	+++	++
NP Podpora vytvárania nových pracovných miest pre MUoZ	+	++	+++	+++	+

²⁰ + - vhodné, ++ - významné, +++ - veľmi významné, zelená – výsledky a oranžová – situácia na trhu práce, intenzita sprevádza počet „+“

NP Podpora znevýhodnených MUoZ	++	+++	+++	+++	++
NP Príplatok k nízkej mzde pre zamestnaných MUoZ	+	+	++	+	+++
DOP Neaktívni – mladí NEET	+++	++	++	+++	++

Zdroj: vlastné spracovanie hodnotiteľov

Z tabuľky je zrejmé, že výber a použitie nástrojov závisí od podpory tvorby očakávaného výsledku a dopadu v oblasti zamestnanosti mladých a od situácie na trhu práce, ktorý je tvorený jednak dopytom zamestnávateľov, a tiež ponukou pracovných síl a ich kvalitou určenou vzdelaním, zručnosťami a ochotou zamestnať sa.

Pri tvorbe nástrojov pre budúce programové obdobie je **potrebné zohľadniť nasledovné:**

Externe je potrebné poznať:

- situáciu na trhu práce a prognózu jeho najbližšieho vývoja,
- štruktúru nezamestnaných z pohľadu vzdelania, zručností a skúseností,
- aktuálny školský systém a pokrytie ponuky vzdelávania s ohľadom na potreby trhu práce,
- situáciu na trhu vzdelávania pre dospelých – ponuku vzdelávacích programov a situácii v ich akreditácii.

Interne je potrebné:

- previazať jeden nástroj na jednu cieľovú skupinu na celé obdobie s časovaním podľa situácie na trhu práce,
- nastaviť systém nástrojov tak, aby sa dali v čase vhodne kombinovať s cieľom podporiť synergiu medzi nimi, a tým zvýšiť ich účinnosť,
- pripraviť plnenie v rámci nástrojov s ohľadom na potreby cieľovej skupiny v oblasti podpory aktivity NEET, zamestnateľnosti a zamestnanosti MUoZ a potreby trhu práce,
- vyhnúť sa duplicitu medzi nástrojmi, a tým ich vzájomnej konkurencii,
- zabezpečiť administratívne zázemie pre urýchlenú implementáciu nástrojov po zverejnení vyzvaní/výziev.

6 Prílohy

Príloha 1 – Použité zdroje informácií

Príloha 2 – Prehľad NP a DOP, ich opatrení/aktivít a vyzvaní/výziev v PO2

6.1 Príloha 1 – Použité zdroje informácií

- Hodnotiaca správa – Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP LZ, r. 2021. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaca-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po2.pdf>
- Hodnotiaca správa - Hodnotenie vybraných opatrení aktívnej politiky trhu práce, r. 2021. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/>
- ÚPSVR. Počty uchádzačov o zamestnanie (UoZ) na základe zákona č. 5/2004 Z.z. https://www.upsvr.gov.sk/statistiky.html?page_id=1247
- ŠÚ SR. Evidovaná nezamestnanosť na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny 2021. http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN2/pr3817qr/v_pr3817qr_00_00_00_sk
- EUROSTAT. 2021. Population by sex, age, citizenship and labour status. https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_pganws&lang=en
- [Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti.](https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/5/20060101.html)
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/5/20060101.html>

6.2 Príloha 2 – Prehľad NP a DOP, ich opatrení/aktivít a vyzvaní/výziev v PO2

NP/DOP	Vyzvanie/ výzva	Ustanovenie zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti	Opatrenia/aktivity
Praxou k zamestnaniu	OP ĽZ NP 2015/2.1.1/01	§ 54	Mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa, ktorý na tento účel vytvorí pracovné miesto na dobu minimálne 6 a maximálne 9 mesiacov v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času, alebo v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času. V evidencii 3 mesiace pre MUoZ do 25 rokov a 6 mesiacov pre MUoZ od 25 do 29 rokov.
Praxou k zamestnaniu 2	OP ĽZ NP 2019/2.1.1/02	§ 54	Mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa, ktorý na tento účel vytvorí pracovné miesto na dobu minimálne 6 mesiacov v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času, alebo v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času, pričom finančné príspevky na mentorované zapracovanie a prax sa poskytujú zamestnávateľovi mesačne najviac počas 9 mesiacov. V evidencii minimálne 1 mesiac pre každého MUoZ.
Absolventská prax štartuje zamestnanie	OP ĽZ NP 2015/2.1.1/03	§ 54	Aktivita 1: Poskytovanie finančného paušálneho príspevku na vykonávanie absolventskej praxe. Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe poskytuje príslušný Úrad PSVaR, v ktorého územnom obvode sa absolventská prax vykonáva. MUoZ do 26 rokov (absolvent školy). Aktivita 2: Finančný príspevok je v sume preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, v sume poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom mesačne zo mzdy zamestnanca, najviac vo výške preddavku vypočítaného z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka. MUoZ do 29 rokov.
Úspešne na trhu práce	OP ĽZ NP 2015/2.1.1/04	§ 51a	Aktivita 1: Podpora vytvorenia pracovného miesta v prvom

			pravidelne platenom zamestnaní v rámci NP. Pre MUoZ do 25 rokov pri 3 mesiacoch evidencie a od 25 do 29 pri 6 mesiacoch evidencie.
		§ 54	Aktivita 2: Podpora vytvorenia pracovného miesta prostredníctvom samozamestnania, čo je začatie vykonávania SZČ a jej nepretržité vykonávanie najmenej dva roky. Pre MUoZ do 25 rokov pri 3 mesiacoch evidencie a od 25 do 29 pri 6 mesiacoch evidencie.
Vzdelávanie MUoZ	OP ĽZ NP 2017/2.1.1/01	§ 54	Aktivita 1: Podpora rekvalifikácie a odborného vzdelávania – REPAS+. MUoZ do 29 rokov.
		§ 54	Aktivita 2: Podpora posilnenia kľúčových kompetencií prostredníctvom vzdelávania, KOMPAS+. MUoZ do 29 rokov.
		§ 46	Aktivita 3: Podpora vzdelávania a prípravy pre trh práce z vlastnej iniciatívy MUoZ. MUoZ do 29 rokov.
Vzdelávanie MUoZ - 2	OP ĽZ NP 2019/2.1.1/01	§ 54r	Aktivita 1: Podpora rekvalifikácie a odborného vzdelávania – REPAS+. MUoZ do 29 rokov.
		§ 54k	Aktivita 2: Podpora posilnenia kľúčových kompetencií prostredníctvom vzdelávania, KOMPAS+. MUoZ do 29 rokov.
		§ 46	Aktivita 3: Podpora vzdelávania a prípravy pre trh práce z vlastnej iniciatívy MUoZ. MUoZ do 29 rokov.
NP Reštart pre MUoZ	OP ĽZ NP 2017/2.1.1/02	§ 54	Aktivita 1: Poradenstvo MUoZ v rozsahu 30 hodín, resp. 13 stretnutí. MUoZ do 29 rokov.
		§ 54	Aktivita 2: Motivačný príspevok pre MUoZ počas prvých 12 mesiacov po nástupe do zamestnania, ktorí boli pred zaradením do projektu vedení v evidencii UoZ úradu v SR mimo BSK najmenej 1 mesiac.
NP Reštart pre MUoZ – 2	OP ĽZ NP 2018/2.1.1/01	§ 54	Motivačný príspevok pre MUoZ počas prvých 12 mesiacov po nástupe do zamestnania, ktorí boli pred zaradením do projektu vedení v evidencii UoZ úradu v SR mimo BSK najmenej 1 mesiac.
NP Šanca pre mladých	OP ĽZ NP 2017/2.1.1/03	§ 54	Poskytovanie finančných príspevkov na podporu vytvorenia pracovného miesta pre dlhodobo nezamestnaných mladých ľudí, a to do výšky 95 % CCP, či na plný, alebo polovičný prac. úväzok, plus čiastočné pokrytie mzdy pracovného tútora a pokrytie časti ďalších

			nákladov zamestnávateľa v súvislosti s vytvorením pracovného miesta.
Vybrané aktívne opatrenia na trhu práce pre MUoZ	OP LZ NP 2017/2.1.1/04	§ 49	Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť.
		§ 50	Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie.
		§ 52	Príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec, alebo formou menších služieb pre samosprávny kraj.
		§ 53	Príspevok na dochádzku za prácou.
		§ 50j	Príspevok na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti.
		§ 52a	Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby.
		§ 53a	Príspevok na podporu mobility za prácou.
		§ 54	RE-PAS
DOP Nové alebo inovatívne programy na zlepšenie samozamestnávania mladých ľudí	OP LZ DOP 2016/2.1.1/02 (3 kolá)		<p>Pomoc a podpora mladým NEET pri začatí podnikania prostredníctvom inovatívnych start-up-ov a pomoc pri samozamestnávaní, príp. vytváranie partnerstiev so subjektmi pôsobiacimi v start-up odvetviach vo forme gestorstva.</p> <p>Pre NEET do 25 rokov uchádzač o zamestnanie min. 3 mesiace v evidencii - NEET do 29 rokov uchádzač o zamestnanie min. 6 mesiacov v evidencii.</p>
DOP Aktivizácia a podpora mladých NEET	OP LZ DOP 2017/2.1.1/01 (2 kolá)		<p>Tútoring, coaching, vedenie mladého NEET, vzdelávanie, atď., ktoré zvýšili šance mladého NEET na trhu práce. NEET do 25 rokov, UoZ min. 3 mesiace v evidencii, od 25 - 29 rokov 6 mesiacov. Nízko kvalifikovaný UoZ do 29 rokov a UoZ mladší ako 26 rokov, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako 2 rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie.</p>
DOP Podpora vstupu vybraných skupín mladých ľudí na trh práce	OP LZ DOP 2016/2.1.1/01		<p>Programy určené na vyhľadávanie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých ľudí NEET s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže, praxe a pod. pre NEET do 25 rokov veku uchádzač o zamestnanie min. 3 mesiace a do 29 rokov veku UoZ min. 6 mesiacov (vrátane DN UoZ), pritom musí splniť</p>

			aspoň 1 podmienku – mladí ľudia ZP, po náhradnej starostlivosti, starostlivosti v reedukačných zariadeniach, v resocializačných strediskách, po výkone trestu, bez prístrešia.
--	--	--	--

Zdroj: Vyzvania pre NP a výzvy pre DOP, <https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/>